

Bank Spółdzielczy

w Sochaczewie

Grupa BPS

**Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym
dotyczące adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Sochaczewie
podlegające ogłoszeniu
na dzień 31.12.2019 roku**

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	3
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SOCHACZEWIE	4
3. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI.....	4
4. ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE	6
5. INFORMACJE O RYZYKACH W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE	6
5.1. RYZYKO KREDYTOWE	6
5.2. RYZYKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	11
5.3. RYZYKO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA	13
5.4. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	16
5.5. RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO	19
5.6. RYZYKO RYNKOWE, W TYM RYZYKO WALUTOWE	21
5.7. RYZYKO OPERACYJNE	22
5.8. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI.....	24
5.9. RYZYKO KAPITAŁOWE	25
6. FUNDUSZE WŁASNE	26
6.1. INFORMACJE PODSTAWOWE	26
6.2. STRUKTURA FUNDUSZY WŁASNYCH	27
6.3. WARTOŚĆ KSIĘGOWA FUNDUSZY	27
7. REGULACYJNE WYMOGI KAPITAŁOWE.....	28
7.1. WYMÓG Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	28
7.2. WYMÓG Z TYTUŁU RYZYKA RYNKOWEGO	29
7.3. WYMÓG KAPITAŁOWY Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA LIMITU KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	30
7.4. WYMÓG KAPITAŁOWY Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA PROGU KONCENTRACJI KAPITAŁOWEJ	30
7.5. WYMÓG KAPITAŁOWY NA RYZYKO OPERACYJNE.....	30
8. SZACOWANIE KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO.....	31
9. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE	35
9.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM.....	35
9.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	39
9.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM EKSPOZYCJI ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE	43
9.4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM EKSPOZYCJI DETALICZNYCH	44
9.5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM REZYDUALNYM.....	45
9.6. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA	47
9.7. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM OPERACYJNYM.....	52
9.8. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	54
9.9. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WYNIKU FINANSOWEGO	58
9.10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM	60
10. ZARZĄDZANIE W ZAKRESIE EKSPOZYCJI NIEOBSŁUGIWANYCH I RESTRUKTURYZOWANYCH	61
11. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM	64
12. WYMOGI KAPITAŁOWE NA KWOTY EKSPOZYCJI SEKURYTYZACYJNYCH WAŻONE RYZYKIEM	64
13. DŹWIGNIA FINANSOWA	64
14. ZASADY POLITYKI ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB, KTÓRYCH DZIAŁALNOŚĆ MA ISTOTNY WPŁYW NA PROFIL RYZYKA	65

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie z siedzibą w Sochaczewie przy ul. Reymonta 18, został założony w 1899 roku. Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w dniu 08.07.2003 roku pod numerem KRS 0000166084. Bank posiada numer statystyczny REGON 000509353 nadany w dniu 14 grudnia 2004 roku oraz NIP 8370008015 nadany w dniu 25 października 1993 roku.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie do końca 1992 roku funkcjonował w strukturze BGŻ, następnie w maju 1993 roku podpisał umowę zrzeszeniową z niezależnym bankiem zrzeszającym – Bankiem Unii Gospodarczej S.A. w Warszawie. W marcu 2002 roku doszło do połączenia 6-ciu banków regionalnych i utworzono Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie. W dniu 18 marca 2002 roku Bank Spółdzielczy w Sochaczewie podpisał umowę zrzeszenia i stał się akcjonariuszem tego Banku. W dniu 31.12.2015 r. Bank podpisał umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i tym samym stał się jego uczestnikiem.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie wg stanu na dzień 31.12.2019 roku posiadał zaangażowanie kapitałowe w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w kwocie 4 902 tys. zł., z czego wysokość zaangażowania z tytułu akcji wynosiła 2 167 tys. zł, z tytułu obligacji podporządkowanych emitowanych przez BPS S.A. 2 735 tys. zł. Bank posiadał również z tytułu obligacji niepodporządkowanych w kwocie 303 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w bilansie Banku występowało zaangażowane kapitałowe z tytułu akcji emitowanych przez IT Card Centrum Technologii Płatniczych S.A. w wysokości 470 tys. zł.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie jest samodzielną i samofinansującą się jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną.

W 2019 roku Bank prowadził działalność w złotych i walutach (EURO i USD) w ramach n/w struktury organizacyjnej:

- 1) Centrala Banku Spółdzielczego w Sochaczewie, ulica Władysława Reymonta 18;
- 2) Oddział w Sochaczewie, ul. Władysława Reymonta 18;
- 3) Oddział w Młodzieszynie, ul. Walk nad Bzurą 10B;
- 4) Oddział w Nowej Suchej, Nowa Sucha 39;
- 5) Oddział w Rybnie, ul. Wyszogrodzka 8;
- 6) Oddział w Teresinie, ul. Torowa 2;
- 7) Filia Nr 1 w Sochaczewie, ulica Pokoju 13;
- 8) Punkt Obsługi Klienta w Sochaczewie, Al. 600-lecia 39;
- 9) Punkt Obsługi Klienta w Sochaczewie, ul. Gawłowska 45;
- 10) Punkt Obsługi Klienta w Sochaczewie, ul. 15-go sierpnia 49D;

11) Punkt Obsługi Klienta w Lesznie ul. Sochaczewska 22.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku pracują w centralnym systemie informatycznym.

2. Podstawa sporządzenia informacji dotyczących adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie

Realizując postanowienia Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie oraz zapisy Rozporządzenia 575/2013 UE, Rozporządzenia 1423/2013 UE, Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzeni Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. w sprawie zarządzania ryzykiem (...), Zasad ładu korporacyjnego KNF, Rekomendacji „M” KNF i Rekomendacji „P” KNF., Bank jest obowiązany ujawniać informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej w zakresie określonym w tych przepisach.

W 2019 roku Bank wykorzystywał obowiązujące banki przepisy prawa oraz krajowe i unijne ostrożnościowe regulacje nadzorcze w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych. Realizując wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi /.../, oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych /.../, Bank uwzględnił w procesie oceny adekwatności kapitałowej zmiany związane z korektą okresu przejściowego dotyczącą funduszu udziałowego oraz instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych nałożone ww. przepisami.

3. Cele i zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami

Działalność bankowa jest nierozłącznie związana z występowaniem ryzyka wynikającego zarówno z zewnętrznego otoczenia Banku jak i zachodzących w nim procesów wewnętrznych.

Istotność poszczególnych ryzyk w działalności Banku jest zmienna w czasie i ma związek ze zmieniającymi się czynnikami zewnętrznymi (zmiany przepisów prawa, sytuacji gospodarczej, zmiany na lokalnym rynku usług finansowych itp.), na które Bank nie ma wpływu oraz czynnikami wewnętrznymi (ilościowy i jakościowy rozwój Banku, poszerzanie oferty, zmiany organizacyjne itp.), które Bank kształtuje w oparciu o przyjętą strategię swojej działalności. Za ryzyka istotne w swojej działalności Bank uznaje ryzyka związane z obszarami działalności wpływającymi znacząco na generowane wyniki oraz ryzyka objęte szczególnymi regulacjami i nadzorczymi normami ostrożnościowymi.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, w Banku za ryzyka istotne uznaje się:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji zaangażowań,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe),
- 5) ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności),
- 6) ryzyko płynności,
- 7) ryzyko kapitałowe
- 8) ryzyko wyniku finansowego - nie objęte normami nadzorczymi, jednak znacząco wpływające na prawidłowe funkcjonowanie Banku oraz wzrost jego bezpieczeństwa kapitałowego (zasilanie funduszy własnych).

Ryzyka uznane za istotne w działalności Banku wydzielone zostały do odrębnego zarządzania na podstawie pisemnych procedur. W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami działalności Banku istotność ryzyk podlega okresowemu przeglądowi pod kątem ich wpływu na bieżące i perspektywiczne funkcjonowanie i rozwój Banku oraz adekwatności przyjętych procedur i modeli zarządzania nimi.

Jednocześnie działalność Banku narażona jest na inne rodzaje ryzyka, które z uwagi na niski ich poziom nie zostały wyodrębnione do indywidualnego zarządzania. Bank w procesie oceny ICAAP monitoruje poziom tych ryzyk. Do grupy ryzyk nieistotnych zaliczono:

- 1) ryzyko cyklu gospodarczego,
- 2) ryzyko rezydualne,
- 3) ryzyko strategiczne,
- 4) ryzyko utraty reputacji,
- 5) ryzyko transferowe,
- 6) ryzyko modeli.

W przypadku, gdy któreś z tych ryzyk ocenione zostanie jako istotne, nie jest wymagane posiadanie przez Bank odrębnych instrukcji.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze). Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem.

4. Organizacja zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet Zarządzania Ryzykami,
4. Komitet Kredytowy,
5. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
6. Stanowisko ds. Zgodności,
7. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
8. Pozostali pracownicy Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

W 2018 roku nadzór na ryzykami istotnymi został powierzony Prezesowi Zarządu.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- identyfikacja ryzyka, polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem, polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

5. Informacje o ryzykach w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

5.1. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem, rozumianym jako

minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Ryzyko kredytowe Banku rozpatrywane jest w dwóch aspektach:

- 1) ryzyka pojedynczej transakcji,
- 2) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- 6) wyliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 7) kontrola jakości i skuteczności zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku odbywa się w sposób scentralizowany. Ryzyko kredytowe w Banku podlega monitorowaniu, analizie i ocenie przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

W cyklach miesięcznych Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w ramach informacji zarządczej przedkłada Zarządowi Banku informację w zakresie zaangażowania Banku w produkty kredytowe, jakości portfela kredytowego i wybrane wskaźniki obrazujące portfel kredytowy.

Pomiar i ocena profilu ryzyka portfela kredytowego odbywa się w cyklach kwartalnych, raporty zawierają zestawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza kwartalna przeprowadzana jest według stanu na ostatni dzień kwartału i przygotowana do 30 dnia miesiąca po zakończonym kwartale. Wyniki pomiarów zestawiane są w celach porównawczych z kwartałem poprzednim i analogicznym roku poprzedniego. Raporty są przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Ryzykami i prezentowane Zarządowi Banku. Rada Nadzorcza Banku z informacją o ryzyku kredytowym zapoznaje się w cyklach półrocznych.

Bank prezentuje ostrożnościowe podejście do ryzyka i optymalizacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Oddziały i Filia Banku są zobowiązane:

- 1) sprawdzić, czy wnioskodawca nie figuruje w rejestrach klientów nie wywiązujących się ze zobowiązań wobec banków, prowadzonych przez Związek Banków Polskich oraz w Biurze Informacji Kredytowej,

- 2) sprawdzić, czy wnioskodawca nie korzysta już z produktów kredytowych w Oddziale Banku lub też czy nie złożył wniosków o zaangażowanie w innych Oddziałach Banku,
- 3) ustalić wysokość zaangażowania Banku w stosunku do wnioskodawcy i grupy podmiotów powiązanych z nim kapitałowo i organizacyjnie.

Bank kontynuuje politykę kredytową minimalizującą ryzyko kredytowe, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- ✓ dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzenie wewnętrznych limitów ostrożnościowych dla udzielanych kredytów;
- ✓ analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń;
- ✓ wzmocnienie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych;
- ✓ wykorzystywanie informacji o klientach Banku z systemów wymiany danych Biura Informacji Kredytowej, Związku Banków Polskich oraz innych dostępnych systemów;
- ✓ nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.);
- ✓ prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu;
- ✓ imienne upoważnienia kompetencyjne zatwierdzone przez Zarząd Banku.

W ramach polityki ostrożnościowej Bank:

- 1) bada celowość finansowania każdej transakcji kredytowej, w tym - w przypadku klientów instytucjonalnych - ocenia, czy cel transakcji kredytowej jest zgodny z ekonomicznym celem działalności prowadzonej przez klienta,
- 2) dostosowuje typ i kwotę transakcji kredytowej do celu i potrzeb finansowych klienta,
- 3) zawiera transakcje kredytowe z klientami objętymi procesem restrukturyzacji, jeżeli ich zawarcie jest niezbędne do zakończenia tego procesu,
- 4) będzie preferował udzielanie kredytów krótkoterminowych skorelowanych z charakterem bazy depozytowej.

Bank uzależnia udzielenie produktu kredytowego od posiadania przez Klienta zdolności kredytowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań wobec Banku w terminach umownych (z zastrzeżeniem art. 70 ust 2 Prawa Bankowego).

Proces oceny zdolności kredytowej nie może być przedmiotem negocjacji z Klientem.

Struktura portfela kredytowego jest budowana z uwzględnieniem obowiązujących w Banku norm płynnościowych.

Bank współpracuje z instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym. Korzystanie z systemów wymiany informacji ma na celu zwiększenie skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych i służy ocenie wiarygodności klientów.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości.

Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Stosowane formy zabezpieczenia transakcji kredytowych uzależnione są od wielkości, okresu oraz rodzaju zaangażowania. Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie określa formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- 1) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, a zatem całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (np. poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu),
- 2) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwa zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (np. kaucja, hipoteka, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie).

Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:

- 1) pisemne oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji - gdy dłużnikiem jest osoba, która dokonywała bezpośrednio z Bankiem czynności bankowej lub osoba będąca dłużnikiem Banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z tej czynności bankowej.
- 2) klauzula potrącenia wierzytelności z tytułu kredytu z rachunku bankowego prowadzonego w banku.

Bank podejmuje negocjacje z Kredytobiorcą w celu ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń w formie:

- 1) weksla własnego in blanco,
- 2) poręczenia cywilnego lub wekslowego podmiotów powiązanych z dłużnikiem kapitałowo lub organizacyjnie,

- 3) pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym w innych bankach, gdy dłużnik posiada w tych bankach rachunek bankowy.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne źródło spłaty wierzytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników, w ramach prowadzonego monitoringu oraz adekwatna do poziomu ryzyka transakcji kredytowej. Bank wdrożył zasady postępowania w procesie monitorowania prawnych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych i zapisał je w Instrukcji monitoringu zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie.

Zapewnienie adekwatnej wartości zabezpieczenia w całym okresie trwania umowy jest szczególnie istotne.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane pod kątem ekonomicznym i prawnym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Po identyfikacji kredytu nieregularnego realizowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka Banku z tytułu nietrafionej transakcji kredytowej (w tym zmniejszenie zaangażowania, dobezpieczenie kredytu, wyeliminowanie nieprawidłowości formalno-prawnych z dokumentacji kredytowej, podjęcie i wdrożenie restrukturyzacji lub windykacji), jak również Bank tworzy właściwy poziom rezerw celowych.

Za zarządzanie i obsługę należności trudnych (wątpliwe i stracone) odpowiedzialne jest wyodrębnione Stanowisko Restrukturyzacji i Windykacji. Za obsługę prawną stanowiska do spraw Restrukturyzacji i Windykacji zarówno w zakresie opiniowania, jak również sądowego dochodzenia należności Banku, odpowiedzialny jest Radca prawny. Opiniowanie skutków finansowych realizowanych procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych dla Banku dokonywane jest przez Głównego Księgowego Banku.

Podczas dochodzenia roszczeń od dłużników Bank wykorzystuje wszelkie instrumenty dostępne w ramach obowiązującego prawa, egzekwując spłatę istniejącego zadłużenia, w tym; w toku procesów restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych.

Skuteczność i efektywność działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych posiada istotne znaczenie dla poprawy struktury jakości portfela oraz kosztów tworzenia rezerw celowych. Wybór metody postępowania wobec dłużnika jest uzależniony od aspektów ekonomicznych związanych z dochodzeniem długu (minimalizacja strat Banku z tytułu powstania kredytu trudnego) oraz przewidywanego okresu odzyskania należności Banku.

Restrukturyzacja jest preferowaną metodą postępowania wobec dłużnika.

Przy ustalaniu warunków restrukturyzacji zadłużenia (w tym ustalenie nowego harmonogramu spłaty kredytu, nowej wysokości oprocentowania i przyjętych zabezpieczeń dla spłaty zrestrukturyzowanego długu itp.), w ramach zawieranych z dłużnikami porozumień, Bank kieruje się następującymi zasadami:

- minimalizowanie niekorzystnych dla Banku skutków wynikających z podjęcia decyzji o zmianie pierwotnych warunków spłaty zadłużenia;
- eliminowanie uchybień formalno-prawnych z dokumentacji kredytowej,
- poprawa zabezpieczenia prawnego.

W sytuacji, gdy brak jest możliwości i podstaw do wdrożenia procesów restrukturyzacyjnych zachodzi konieczność podjęcia działań windykacyjnych, w ramach których dochodzi się wierzytelności Banku z wpływów z realizacji zabezpieczeń osobistych i rzeczowych, tj. ze sprzedaży składników majątkowych stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów oraz ustanowionych poręczeń i gwarancji, jak również z innych składników majątku ujawnionych w trakcie prowadzonej windykacji.

Zasady prowadzenia procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych oraz tryb i kompetencje podejmowania decyzji w tym zakresie określają właściwe regulacje wewnętrzne Banku.

5.2. Ryzyko koncentracji zaangażowań

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań wykorzystując odpowiednie procedury wewnętrzne określające m.in. zasady ustalania, aktualizowania, monitorowania i raportowania limitów koncentracji zaangażowań. Nadzór nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem koncentracji sprawuje Zarząd Banku.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zarówno na poziomie jednostkowym jak i całego portfela kredytowego, z uwzględnieniem dużych zaangażowań. Zarządzanie ryzykiem koncentracji dotyczy w szczególności:

- 1) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub grupy powiązanych klientów, zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 ust.1 pkt.39 Rozporządzenia CRR;
- 2) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego, prowadzących tą samą działalność;
- 3) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tego samego regionu gospodarczego;
- 4) ryzyka wynikającego z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia;
- 5) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79

Zarządzaniem ryzykiem koncentracji zaangażowań w Banku zajmują się:

- 1) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w zakresie:
 - a) bieżącego monitorowania,
 - b) formułowania projektów polityki Banku wobec ryzyka koncentracji zaangażowań,
 - c) wyznaczania limitów koncentracji zaangażowań,
 - d) wyznaczania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.
- 2) Komitet Zarządzania Ryzykami w zakresie polityki kredytowej poprzez opiniowanie analiz, wniosków i propozycji Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz i/lub proponowanie ich modyfikacji (formułowanie własnych).
- 3) Jednostki i komórki organizacyjne Banku w zakresie przestrzegania procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań.

Monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań stanowi część procesu zarządzania ryzykiem. Bieżące monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań polega na analizie portfela kredytowego Banku. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz identyfikuje koncentracje zaangażowań i dokonuje oceny stopnia ryzyka kredytowego związanego z tymi koncentracjami. Identyfikacja koncentracji zaangażowań polega na wskazaniu wyodrębnionych portfeli jednorodnych zaangażowań, uwzględniających określoną dla danego portfela cechę, stanowiącą ryzyko istotne w działalności kredytowej Banku.

Na podstawie przeprowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz formułuje propozycje dotyczące działań, jakie powinny być podjęte przez Bank, a w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące. Celem tych działań jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela kredytowego i w efekcie tworzenie bezpiecznej struktury tego portfela.

W ramach podejmowanych działań dywersyfikujących ryzyko koncentracji zaangażowań Bank wykorzystuje następujące instrumenty:

- 1) na poziomie jednostkowym:
 - a) procedury kredytowe w zakresie oceny zdolności kredytowej kredytobiorców i ustanawiania prawnych zabezpieczeń,
 - b) upoważnienia do podejmowania decyzji kredytowych,
 - c) procedury w zakresie monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka kredytowego.
- 2) na poziomie portfela kredytowego:
 - a) parametryczne normy ostrożnościowe (ustawowe),
 - b) politykę kredytową,

- c) wewnętrzne limity w zakresie koncentracji zaangażowań kredytowych, w tym z tytułu dużych zaangażowań,
- d) uchwały dotyczące zaleceń Zarządu Banku w zakresie działalności kredytowej,
- e) szacowanie odpowiedniej wielkości kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.

Wybór konkretnych instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk koncentracji zaangażowań, których wartość graniczną stanowi wielokrotność funduszy własnych/uznanego kapitału lub funduszy podstawowych.

Bank uwzględnia limity koncentracji zaangażowań:

- 1) wobec pojedynczych podmiotów oraz grupy powiązanych klientów,
- 2) w ten sam sektor gospodarczy,
- 3) w ten sam region geograficzny,
- 4) w ten sam rodzaj instrumentu finansowego,
- 5) w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Zasady klasyfikacji koncentracji zaangażowań pod względem istotności ryzyka ustala się w oparciu o zasady szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICCAP) określone w regulacjach wewnętrznych.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Proces szacowania kapitału wewnętrznego Banku w odniesieniu do ryzyka koncentracji zaangażowań uwzględnia:

- 1) jakość zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań;
- 2) jakość systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) możliwość podjęcia efektywnych działań obniżających poziom ryzyka koncentracji zaangażowań;
- 4) rezultaty wyników pomiaru ryzyka koncentracji.

Łączne zaangażowanie Banku jest wyznaczane zgodnie z zobowiązującymi banki przepisami prawa oraz krajowymi i unijnymi ostrożnościowymi regulacjami nadzorczymi.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz wylicza kwoty limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów.

Informacje o przestrzeganiu limitów koncentracji zaangażowań sporządza w cyklach miesięcznych i przekazuje zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

5.3. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności i finansowania to ryzyko braku możliwości wywiązania się z bieżących zobowiązań Banku, wskutek braku aktywów o dużej płynności (gotówki, środków na

rachunku bieżącym Banku, lokat krótkoterminowych, łatwo zbywalnych papierów wartościowych) lub możliwości zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań, jak również ryzyko, że Bank będzie zmuszony sprzedać aktywa mniej płynne ze stratą, aby zaspokoić zapotrzebowanie na środki płynne, np. z tytułu wycofywania depozytów lub udzielania kredytów.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności i planowanego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Przez zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów, a także zobowiązań pozabilansowych udzielonych oraz otrzymanych), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Zarządzanie płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Procesem zarządzania ryzykiem płynności objęte są wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Raporty oraz informacje w zakresie ryzyka płynności finansowej sporządza Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, są to:

- 1) codzienne informacje:
 - a) zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
 - b) kalkulacje nadzorczych miar płynności,
 - c) prognozy przepływów środków pieniężnych dla płynności bieżącej (w horyzoncie 7 dni) i krótkoterminowej (30 dni).
 - d) kalkulacja wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR- Liquidity Coverage Ratio)
- 2) raport z analizy ryzyka płynności i finansowania /miesięczny/: obejmujący zarządzanie płynnością bieżącą oraz miesięczny raport z analizy ryzyka płynności i finansowania przedstawiany i oceniany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykami poświęconym ocenie ryzyka finansowego, zawierający szczegółową informację o ekspozycji Banku na ryzyko płynności finansowej w okresie ostatniego miesiąca oraz ocenę ryzyka finansowego Banku w porównaniu do miesiąca poprzedniego i do końca roku.
Wnioski wynikające z miesięcznych analiz są wykorzystywane przez Zarząd Banku.
- 3) informacja w zakresie ryzyka płynności i finansowania /półroczna/:

- sporządzana w cyklu półrocznym w oparciu o bieżące analizy i opracowania i przekazywana do zapoznania przez Radę Nadzorczą Banku.

W celu ograniczenia ryzyka płynności i finansowania stosuje się poniższe zalecenia:

1. Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
2. Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
3. Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
4. Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych klientów oraz innych nadmiernych zaangażowań;
5. Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
6. Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
7. Stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
8. Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
9. Prognozowanie krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
10. Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
11. Kształtowanie właściwych relacji z klientami - w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych ich zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie aktywnie i bieżąco współpracuje z Bankiem Zrzeszającym, tj. Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

Polityka Banku BPS S.A. w zakresie zarządzania płynnością zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych obejmuje:

- 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za banki spółdzielcze,
- 2) finansowanie banków spółdzielczych w trakcie dnia operacyjnego poprzez udzielanie debetów w rachunku bieżącym i limitów operacyjnych na międzybankowym rynku pieniężnym,
- 3) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych banków spółdzielczych

poprzez przyjmowanie depozytów,

- 4) sprzedaż bankom spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych oraz pośredniczenie w nabywaniu innych papierów wartościowych na rynku pierwotnym lub wtórnym,
- 5) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od banków spółdzielczych,
- 6) udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych,
- 7) administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia i wykorzystania określa Regulamin Finansowy Zrzeszenia.

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami, który:

- 1) Monitoruje i analizuje poziom ryzyka płynności i finansowania,
- 2) Opiniuje limity dotyczące ryzyka płynności,
- 3) Analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
- 4) Weryfikuje plany awaryjne komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań.

Bank opracował w formie Planów awaryjnych katalog działań naprawczych na wypadek zagrożenia utratą płynności i zagrożenia bezpieczeństwa Banku i zdeponowanych środków Klientów. Opracowane przez Bank Plany awaryjne utrzymania płynności gwarantują:

- a) Niezakłócony dostęp do usług finansowych świadczonych przez Bank,
- b) Bezpieczeństwo wkładów klientów zdeponowanych w Banku,
- c) Przetrwanie Banku w sytuacjach kryzysowych.

5.4. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian zewnętrznych (rynkowych) stóp procentowych na sytuację finansową banku. Narażenie to dotyczy zasadniczo zagrożenia wyniku odsetkowego, a tym samym odnosi się do oprocentowanych aktywów i pasywów a także pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Ryzykiem jest jednak nie sama zmiana stóp procentowych w przyszłości, ale niepewność co do kierunków oraz skali zmian stóp procentowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz na kontroli ryzyka opcji klienta i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy.

Najważniejszą część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż w największym stopniu wpływa na poziom zmian dochodu odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych,
- 3) poza analizą opisaną w punktach 1 i 2 powyżej, wyliczaniu zmian wartości ekonomicznej kapitału, przy różnych scenariuszach zmian w zakresie krzywej dochodowości.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.
- 4) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

W ramach analizy ryzyka stopy procentowej sporządzane są m.in. następujące zestawienia:

- 1) zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych według stawek referencyjnych, z wyliczonym średnioważonym oprocentowaniem oraz średnioważonym wskaźnikiem zmian do stawek referencyjnych,
- 2) zestawienie niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach przeszacowania dla aktywów i pasywów sklasyfikowanych według stóp referencyjnych,
- 3) scenariusze zmian wyniku odsetkowego,
- 4) scenariusze zmian wartości ekonomicznej Banku,
- 5) odwrócony test warunków skrajnych, rozumiany jako maksymalna możliwa zmiana stóp procentowych, przy której nie wystąpi przekroczenie wartości planowanego na dany rok wyniku finansowego netto,
- 6) analiza ryzyka pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności,
- 7) obliczenia podstawowych wskaźników związanych z aktywami i pasywami oprocentowanymi,
- 8) zestawienie poziomu wykorzystania obowiązujących w Banku limitów ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej,
- 9) prognozę przychodów, kosztów i wyniku odsetkowego,
- 10) informacje o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, o przekroczeniach i podjętych działaniach,
- 11) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Elementem analizy jest sprawozdanie z przestrzegania obowiązujących limitów (stopnia ich wykorzystania).

W ramach analizy uzupełniającej Bank dokonuje symulacji wyniku odsetkowego w okresach obrachunkowych, na podstawie wykonania przychodów i kosztów w analizowanym okresie oraz przy wykorzystaniu struktury aktywów i pasywów oprocentowanych na koniec badanego miesiąca, przy różnych scenariuszach zmian stóp procentowych.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz niezależnie od sporządzanej analizy ryzyka stopy procentowej w odniesieniu do pozycji wrażliwych na stopę procentową (bilansowych i pozabilansowych), przeprowadza ocenę dotyczącą potencjalnego wpływu posiadanych zobowiązań pozabilansowych z tytułu przyznanych a niewykorzystanych przez klientów linii kredytowych (dotyczy to również pozycji pozabilansowych niewrażliwych na stopę procentową, tzn. nie generujących przychodów odsetkowych jako pozycja pozabilansowa).

Analizy powyższe sporządzane są w przypadku, gdy udział zobowiązań pozabilansowych z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych przekroczy poziom 5% aktywów oprocentowanych.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych oraz w rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności, lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego (w tym polityką depozytową),
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych oraz terminami zapadalności i wamagalności dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

Ponadto, w celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, Bank wykonuje następujące działania:

- 1) prowadzi monitoring kształtowania się podstawowych dla Banku zewnętrznych stóp procentowych:
 - a) stopy redyskonta weksli NBP,
 - b) rentowności obligacji skarbowych,
 - c) stawek rynku międzybankowego WIBID/WIBOR,
- 2) analizuje kształtowanie oprocentowania własnych produktów oprocentowanych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

W przypadku zniżujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- 1) skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- 2) wydłuża terminy środków lokowanych w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą, dokonuje zakupu papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- 3) rozbudowuje portfel kredytów o stałym oprocentowaniu (w ramach ustanowionych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej),
- 4) dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych, przy ustalaniu stóp nominalnych,
- 5) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu poprzez preferowanie depozytów o krótszych terminach wymagalności.

W przypadku wyższych rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- 1) wydłuża terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- 2) skraca terminy lokowanych środków w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą oraz papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- 3) ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
- 4) zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu stóp nominalnych oprocentowania kredytów,
- 5) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu poprzez preferowanie depozytów o dłuższych terminach wymagalności.

Ponadto Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów.

Ograniczanie ryzyka bazowego stopy procentowej i jego możliwego, negatywnego wpływu na wynik odsetkowy Banku prowadzone jest poprzez szybką reakcję Banku, polegającą na wprowadzeniu zmian oprocentowania depozytów i kredytów niwelujących niekorzystne skutki zmian rynkowych stóp procentowych.

5.5. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego wynika z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym m.in. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem skali jego działalności ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku jest generowanie tego wyniku na poziomie zapewniającym stabilny i adekwatny do wzrostu

ponoszonego ryzyka wzrost funduszy własnych poprzez efektywne zarządzanie działalnością bankową.

Wynik finansowy Banku jest pochodną zarządzania bieżącą działalnością operacyjną, w tym:

- 1) Zarządzania aktywami i pasywami,
- 2) Generowania przychodów i ponoszenia kosztów,
- 3) Zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego, w szczególności:
 - a) ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji,
 - b) ryzyka płynności i finansowania,
 - c) ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,
 - d) ryzyka operacyjnego,
 - e) ryzyka walutowego.

Zarządzanie poszczególnymi elementami i obszarami działalności operacyjnej Banku mającymi wpływ na ostateczny poziom wyniku finansowego, w tym w zakresie zasad prowadzenia działalności operacyjnej a także limitowania, monitorowania, analizowania oraz raportowania ryzyk występujących w działalności Banku regulują odrębne, szczegółowe przepisy wewnętrzne Banku.

Zasady bieżącego zarządzania ryzykiem wyniku finansowego poprzez planowanie ekonomiczno-finansowe oraz monitorowanie i raportowanie do odpowiednich organów Banku realizacji planów finansowych, w tym planowania i wykonania wyniku finansowego, uregulowane zostały w Instrukcji „Zasady planowania ekonomiczno-finansowego, strategicznego i krótkoterminowego oraz monitorowania realizacji planów w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie”.

Zarządzanie ryzykiem wyniku finansowego w Banku oparte jest na analizie czynników mających wpływ na poziom wyniku finansowego oraz jego stabilność/zmienność w czasie.

Pomiar ryzyka wyniku finansowego odbywa się poprzez analizę historyczną:

- 1) poziomu i struktury aktywów i pasywów,
- 2) poziomu i struktury przychodów i kosztów oraz zmienności elementów rachunku zysków i strat, mających wpływ na poziom wyniku finansowego,
- 3) ryzyka kredytowego,
- 4) ryzyka płynności i finansowania,
- 5) ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 6) ryzyka operacyjnego,
- 7) ryzyka walutowego.

Analiza ryzyka wyniku finansowego przeprowadzana jest w szczególności w oparciu o następujące dane i analizy pomocnicze:

- 1) zestawienie obrotów i sald kont analitycznych – poziom i struktura bilansu oraz przychodów i kosztów,
- 2) dane z analizy portfela kredytowego – poziom i struktura kredytów zagrożonych,

- 3) dane z analizy ryzyka płynności i finansowania – struktura bazy depozytowej,
- 4) dane z analizy ryzyka stopy procentowej – dochodowość aktywów i koszt pozyskania pasywów oraz marża odsetkowa,
- 5) dane z analizy ryzyka operacyjnego – poziom poniesionych strat,
- 6) dane z analizy ryzyka walutowego – całkowita pozycja walutowa, wynik z pozycji wymiany.

5.6. Ryzyko rynkowe, w tym ryzyko walutowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko niekorzystnych, niezależnych od Banku, zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym Banku jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany, z zachowaniem ostrożnościowego podejścia do ryzyka wynikającego z prowadzenia tej działalności. Głównym założeniem w zakresie ograniczania ryzyka walutowego będzie utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej na poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych, co pozwoli nie tworzyć regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na:

- 1) zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, minimalizując związane z tym ryzyko;
- 2) pomiarze, monitorowaniu, limitowaniu i kontrolowaniu poziomu ryzyka walutowego oraz raportowaniu w tym zakresie;
- 3) monitorowanie innych ryzyk związanych z prowadzeniem działalności dewizowej, w tym szczególnie ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej, ryzyka operacyjnego.

Raportowanie ryzyka walutowego dla potrzeb organów Banku / w ramach SIZ odbywa się w Banku z częstotliwością:

- 1) codzienną – Raport wewnętrzny ;
- 2) miesięczną – Raport z analizy ryzyka walutowego – dla Zarządu Banku;
- 3) półroczną – Syntetyczna informacja z zakresu ryzyka walutowego – dla Rady Nadzorczej Banku.

Raport z analizy (profilu) ryzyka walutowego podlega opiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz monitoruje przestrzeganie istniejących limitów pozycji walutowych oraz sporządza raporty wykorzystania limitów z częstotliwością:

- 1) Codziennie na godz. 9:00 za poprzedni dzień roboczy:
 - a) zestawienie dziennego stanu środków walutowych,
 - b) informację o wielkości pozycji walutowej całkowitej i jej udział w stosunku do funduszy własnych,
 - c) informację o wielkości pozycji walutowych netto dla poszczególnych walut i ich udział w stosunku do funduszy własnych,
 - d) wyniki przeprowadzonych stress testów.
- 2) Niezwłocznie, w przypadku przekroczenia limitów, raport powinien zawierać analizę przyczyn tychże przekroczeń.

Raz w miesiącu sporządzany jest raport z analizy ryzyka walutowego, zawierający:

- 1) Zestawienie stanu środków walutowych na koniec analizowanego miesiąca,
- 2) Informację o wielkości pozycji walutowej indywidualnej i jej udział w funduszach własnych Banku,
- 3) Informację o wielkości pozycji walutowej całkowitej i jej udział w stosunku do funduszy własnych,
- 4) Informację o przestrzeganiu limitów dla pozycji walutowych,
- 5) Wyniki stress testów,
- 6) Wyznaczony wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oraz oszacowany na podstawie stress testów kapitał wewnętrzny,
- 7) Analizę sytuacji na międzybankowym rynku walutowym oraz innych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na sposób zarządzania pozycją walutową w granicach ustalonych limitów,
- 8) Prognozy kształtowania się sytuacji na międzybankowym rynku walutowym oraz inne czynniki mogące mieć wpływ na sposób zarządzania pozycją walutową w granicach ustalonych limitów, a w uzasadnionych przypadkach propozycje zmiany tychże limitów lub innych działań ograniczających ryzyko walutowe.

5.7. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko (możliwość) poniesienia straty lub zmniejszenia zysku poniżej określonego poziomu, wynikające z nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, błędów ludzkich, wadliwego działania systemów: logistycznych, technicznych i teleinformatycznych lub zaistnienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się również ryzyko prawne. Z obszaru ryzyka operacyjnego wyłącza się ryzyko utraty reputacji oraz ryzyko strategiczne.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu

monitorowania i kontroli wewnętrznej.

W celu umożliwienia dokładnego rozpoznania profilu ryzyka operacyjnego obowiązuje klasyfikacja obszaru ryzyka operacyjnego. Najwyższym poziomem klasyfikacji są kategorie ryzyka operacyjnego, a najniższym opisy przykładowych incydentów i zdarzeń.

Klasyfikacja jest wspólna dla wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- 1) minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 2) usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- 3) zapobiegania powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

1. Identyfikacja ryzyka operacyjnego

- 1) Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.
- 2) Ryzyko operacyjne jest identyfikowane i rejestrowane w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.
- 3) Ryzyko operacyjne jest identyfikowane w celu zapobiegania powstawaniu nieakceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego w działaniach realizowanych przez Bank, a szczególności w celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń dla zachowania ciągłości działania Banku.

2. Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego

- 1) W Banku funkcjonują następujące mechanizmy identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego:
 - a) okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego,
 - b) jednorazowe przeglądy ryzyka dotyczące nowych produktów.
- 2) Celem przeglądów jest rozpoznanie rodzajów i miejsc występowania zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym, badanie ich możliwego wpływu na działanie Banku oraz określenie możliwych zabezpieczeń.
- 3) Ocenę ryzyka prowadzi się z uwzględnieniem zagrożeń odnoszących się do poszczególnych kategorii i rodzajów zagrożeń, a także spodziewanego prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

3. Monitorowanie ryzyka operacyjnego

- 1) Poziomy ryzyka operacyjnego są monitorowane we wszystkich obszarach działania Banku.
- 2) Monitorowanie poziomów ryzyka operacyjnego prowadzone jest w Zespole Zarządzania Ryzykami i Analiz.

4. Raportowanie ryzyka operacyjnego

- 1) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w cyklach kwartalnych sporządza raport w sprawie ryzyka operacyjnego.
 - 2) Raport jest przedkładany Komitetowi Zarządzania Ryzykami.
 - 3) Po zapoznaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami, raporty są przekazywane Zarządowi.
 - 4) Zarząd Banku przekazuje w okresach półrocznych Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie ryzyka operacyjnego.
5. Redukowanie ryzyka operacyjnego odbywa się metodą ograniczania ryzyka operacyjnego oraz metodą łagodzenia skutków zrealizowania ryzyka operacyjnego.
- 1) Do podstawowych metod ograniczania ryzyka operacyjnego należą:
 - a) modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego,
 - b) rozszerzone monitorowanie ryzyka operacyjnego w sytuacjach stwarzających realne zagrożenie przekroczenia wartości progowych akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego,
 - c) zabezpieczenia fizyczne ludzi, pomieszczeń, sprzętu, dokumentów i informacji.
 - 2) Do podstawowych metod łagodzenia skutków zrealizowania ryzyka operacyjnego należą:
 - a) zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia),
 - b) zabezpieczenia fizyczne ludzi, pomieszczeń, sprzętu, dokumentów i informacji,
 - c) plany awaryjne.

5.8. Ryzyko braku zgodności

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi, nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności, a także budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów i przyjętych standardów postępowania.

Zgodność wewnętrznych procedur, regulaminów i umów zawieranych z klientami lub dostawcami usług jest zapewniona przez uwzględnienie opinii prawnej radcy prawnego.

Podstawowe elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku to:

- 1) Wyznaczenie profilu ryzyka Banku.
- 2) Identyfikacja czynników ryzyka.
- 3) Monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności.
- 4) Raportowanie i informowanie o poziomie ryzyka braku zgodności.

- 5) Podejmowanie czynności mających na celu ograniczenie występowania i łagodzenia skutków wystąpienia ryzyka braku zgodności.
- 6) Wdrożenie systemu kontroli procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności.

Profil ryzyka braku zgodności Banku wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące kosztów, ponoszonych przez Bank z tytułu: odsetek karnych, zapłaconych kar umownych, zapłaconych odszkodowań oraz kosztów windykacji spowodowanych nie przestrzeganiem przepisów wewnętrznych i zewnętrznych Banku.

W 2019 roku Bank nie poniósł istotnych kosztów z tytułu ryzyka braku zgodności. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem trudnomierzalnym, w okresie 2019 roku nie miało znaczących skutków wymiernych i nie zachodzi potrzeba zmiany jego profilu lub zwiększenia częstotliwości jego pomiaru.

5.9. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Realizacja strategii kształtowania funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Sochaczewie przebiega zgodnie z ustalonymi kierunkami, Bank zwiększa poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku oraz uzupełniająco poprzez zwiększenie funduszu udziałowego i innych funduszy. Działania Banku są ukierunkowane na przekonywanie członków Banku do podjęcia przez ich przedstawicieli świadomych decyzji o przeznaczeniu wypracowanych rocznych nadwyżek finansowych na powiększanie funduszy własnych Banku. Zasadniczym celem kapitałowym Banku jest zwiększanie funduszy własnych i utrzymywanie ich na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne występujące w działalności Banku.

Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż nadzorcze limity.

Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej są dostosowywane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wyposażenie kapitałowe Banku wg stanu na koniec 2019 roku jest adekwatne w stosunku do ponoszonego ryzyka – łączny współczynnik kapitałowy na koniec 2019 roku wynosił 14,90%, a wewnętrzny współczynnik kapitałowy Banku na ten dzień wynosił 14,20%.

Bank przyjmuje, że minimalnym wewnętrznym poziomem współczynnika kapitałowego/wypłacalności w Banku wyliczonym zgodnie z przepisami CRR jest wartość 10%.

Analiza realizacji działań wspomagających osiągnięcie przyjętych celów strategicznych przebiega zgodnie z ustalonymi kierunkami, Bank umacnia ekonomiczne podstawy działania co wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa powierzonych środków i zmniejszanie obszarów ryzyka, wyższe rozmiary prowadzonej działalności umacniają pozycję Banku na rynku lokalnym a wzrost efektywności działania przekłada się na wyższe wyniki finansowe netto.

O wielkości i strukturze posiadanych funduszy własnych informowany jest Zarząd Banku i Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych przy omawianiu realizacji wykonania planu finansowego oraz w okresach półrocznych w raportach z zakresu adekwatności kapitałowej.

6. Fundusze własne

6.1. Informacje podstawowe

Polityka kapitałowa Banku będzie zmierza do zrekompensowania utraty funduszy własnych spowodowanego zmianami kryteriów uznawania kapitałów banków zgodnie z Rozporządzeniem CRR, a także sukcesywnego ich wzrostu oraz utrzymywania takiego poziomu funduszy własnych, który:

- 1) będzie zgodny z wymogami prawa;
- 2) w pełni zabezpieczy wszystkie zidentyfikowane, istotne ryzyka występujące w działalności Banku i jednocześnie:
 - a) będzie wyższy niż suma wymogów kapitałowych utworzonych na te ryzyka;
 - b) zapewni dotrzymanie nadzorczych wskaźników kapitałowych;
 - c) zagwarantuje bezpieczny rozwój Banku;
 - d) zapewni utrzymanie – przez prowadzenie polityki dywidendowej zgodnej z wymogami nadzorczymi ale także interesem udziałowców – bazy członkowskiej Banku.

Głównym źródłem pozyskiwania kapitałów jest powiększanie funduszy własnych zaliczanych do kapitałów TIER I o wypracowany zysk netto.

Szczegółowy plan kapitałowy na każdy rok obrotowy przyjmowany jest przez Zarząd Banku i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą w ramach rocznego Planu finansowego.

6.2. Struktura funduszy własnych

Bank zgodnie z art. 72 Rozporządzenia CRR utrzymywał na koniec 2019r. fundusze własne na poziomie 32 194 tys. zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Strukturę posiadanych funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Fundusze Banku stanowiące podstawę wyznaczania współczynników kapitałowych	31.12.2019
		Wartość w tys. zł.
	OGÓŁEM, w tym:	32 194
I	Kapitał TIER I	30 679
	Kapitał podstawowy Tier I (CET 1)	30 679
1.	Fundusz udziałowy (wartość procentowa zgodnie z art. 486 ust. 5 Rozporządzenia CRR)	1 297
2.	Kapitał rezerwowy	27 993
3.	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 900
4.	Niezrealizowane zyski z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej, w tym fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego (wartości procentowe zgodnie z art. 467 ust. 2 i 468 ust. 2 Rozporządzenia CRR)	560
5.	Niezrealizowane straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej (wartości procentowe zgodnie z art. 467 ust. 2 i 468 ust. 2 Rozporządzenia CRR)	- 1 060
6.	Odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I zgodnie art. 36 Rozporządzenia CRR	-11
II	Kapitał TIER II	1 515
1.	Instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane	0
2.	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem	1 515
3.	Odliczenia do pozycji kapitału Tier II zgodnie z art. 66 Rozporządzenia CRR	0
4.	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	0

6.3. Wartość księgowa funduszy

Łączna wartość bilansowa kapitałów Banku na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 30 973 tys. zł.

Lp	Fundusze Banku wg. wartości bilansowej	31.12.2019
		Wartość w tys. zł.
1.	OGÓŁEM, w tym:	30 973
1.	Fundusz udziałowy	1 400
2.	Fundusz zasobowy	27 993
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 900
4.	Fundusz z aktualizacji rzeczowego majątku trwałego	447
5.	Fundusz z aktualizacji wyceny aktywów	-767
6.	Pożyczka podporządkowana w części zaliczonej do funduszy własnych	0
7.	Wartości niematerialne i prawne	11

7. Regulacyjne wymogi kapitałowe

Regulacyjne (minimalne) wymogi kapitałowe w Banku obejmują:

- a) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego;
- b) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, w tym ryzyka walutowego;
- c) łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań;
- d) łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej;
- e) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

i wyznaczane są zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Bank wyznacza regulacyjny (minimalny) wymóg kapitałowy (kapitał ważony ryzykiem) w celu wyliczania i monitorowania poziomu wskaźników/współczynników kapitałowych.

7.1. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zgodnie z art. 111-235 Rozporządzeniem CRR. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został skalkulowany według „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie” i na koniec grudnia 2019 roku wynosił – 15 155 tys. zł.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji przedstawiała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wymogu
Klasa I	Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	0
Klasa II	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych	1 965
Klasa III	Ekspozycje wobec sektora publicznego	15

Klasa IV	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Klasa V	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Klasa VI	Ekspozycje wobec instytucji (banki)	300
Klasa VII	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw:	5 843
Klasa VIII	Ekspozycje detaliczne	3 020
Klasa IX	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościami	2 013
Klasa X	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	935
Klasa XI	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	14
Klasa XII	Ekspozycje wobec obligacji zabezpieczonych	0
Klasa XIII	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0
Klasa XIV	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Klasa XV	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	132
Klasa XVI	Ekspozycje kapitałowe	211
Klasa XVII	Inne pozycje	707
	Razem:	15 155

7.2. Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego

Bank nie wykonuje operacji na własny rachunek w celach handlowych, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też z innych odchyień cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, indeksów giełdowych oraz operacje dokonywane w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Bank prowadzi działalność w taki sposób, aby skala działalności handlowej nie była znacząca. Wszystkie aktywa zaliczane są do portfela bankowego.

W 2013 roku Bank rozpoczął pełną obsługę dewizową, wprowadzając dwie waluty EUR oraz USD. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego. Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową zgodnie z art. 351-352 Rozporządzenia CRR. Na ostatni dzień roku w Banku występowała krótka całkowita pozycja walutowa o wartości 18 tys. zł. Wynikała ona z niedopasowania aktywów walutowych o wartości 9 173 tys. zł i pasywów walutowych o wartości 9 191 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe.

7.3. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań obliczany jest zgodnie z art. 395 Rozporządzenia CRR.

Łączny wymóg stanowi większa z kwot określonych jako:

- 1) suma nadwyżek zaangażowań Banku wobec poszczególnych podmiotów ponad limity określone w art. 395 ust.1 Rozporządzenia CRR;
- 2) nadwyżka sumy dużych zaangażowań Banku wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w art. 395 ust. 1 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu zaangażowań.

7.4. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej obliczany jest zgodnie z art. 395 Rozporządzenia CRR

Łączny wymóg kapitałowy oblicza się w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie jako większą z liczb określonych jako:

- 1) suma kwot, o jakie poszczególne znaczne zaangażowania kapitałowe (wyliczone zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym) przekraczają 10% funduszy własnych Banku;
- 2) kwota, o jaką suma znacznych zaangażowań kapitałowych przekracza 60% funduszy własnych Banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

7.5. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest według metody wskaźnika bazowego zgodnie z art. 315-316 Rozporządzenia CRR raz w roku. Szczegółowy opis wyliczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne został zapisany w „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie”.

Wymóg kapitałowy ustalony na rok 2019 przedstawia poniższa tabela.

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na 2019 rok

Lp.	Wyszczególnienie	2016 rok	2017 rok	2018 rok
1	Odsetki należne i podobne przychody	13 335	14 880	15 498
2	Odsetki do zapłaty i podobne opłaty	3 502	3 451	3 756
3	Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/zmiennej stopie dochodu			
4	Należności z tytułu prowizji i opłat	3 308	3 233	3 213
5	Koszty z tytułu prowizji i opłat	415	444	562
6	Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych	154	193	474
7	Pozostałe przychody operacyjne	109	90	182
	Wyniki	12 990	14 502	15 050
	Wskaźnik	14 180		
	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	2 127		

Kwota wymogu na 2019 rok wynosiła 2 127 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ryzyko kredytowe	15 155
2.	Ryzyko rynkowe:	0
	a) ryzyko stopy procentowej	0
	b) ryzyko walutowe	0
	c) ryzyko cen instrumentów kapitałowych	0
	d) ryzyko cen towarów	0
3.	Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
4.	Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
5.	Ryzyko operacyjne	2 127
	RAZEM	17 282

8. Szacowanie kapitału wewnętrznego

Bank weryfikuje dodatkowymi wskaźnikami czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej w odniesieniu do ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. Zasady ustalania kapitału wewnętrznego w odniesieniu do ryzyka kredytowego odnoszą się do dywersyfikacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem. Wg stanu na koniec 2019 roku udział aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych o wagach ryzyka 75 % i więcej, ukształtował się na poziomie niższym niż ustalony limit (70 %), stanowił 40,0 % sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe. Nie było potrzeby tworzenia dodatkowego kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe.

W zakresie ryzyka rynkowego analizie poddano całkowitą pozycję walutową, która na koniec grudnia wynosiła 18 tys. zł. Weryfikacja polegała na oszacowaniu wymogu kapitałowego przy założeniu wzrostu całkowitej pozycji walutowej o 30%. W wyniku

przeprowadzonego stres testu stwierdzono, że oszacowana całkowita pozycja walutowa nie przekraczała 2% funduszy własnych i nie było potrzeby tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko rynkowe w zakresie ryzyka walutowego.

W zakresie ryzyka operacyjnego w procesie ICAAP badaniu i ocenie podlegają roczne annualizowane straty brutto z tytułu ryzyka operacyjnego. Testowanie warunków skrajnych przeprowadza się w formie symulacji wpływu wzrostu annualizowanych, rocznych strat poniesionych przez Bank z tytułu zdarzeń/incydentów ryzyka operacyjnego o 50% na wykorzystanie wymogu kapitałowego.

Wynik stres testu nie stanowił 6% wymogu kapitałowego i miał znikomy wpływ na ocenę poziomu tego ryzyka. Wskaźniki ilościowe w zakresie kryterium oceny ryzyka operacyjnego pozwalają ocenić, że profil ryzyka operacyjnego nie uległ zmianie i znajduje się na umiarkowanym poziomie, a regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne jest wystarczający.

W zakresie wewnętrznego wymogu przeanalizowano istotność ryzyk wynikających z zaangażowań kredytowych odnoszących się do:

- koncentracji dużych zaangażowań.
- koncentracji w sektor gospodarki,
- koncentracji przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,
- koncentracji geograficznej.

W wyniku analizy stwierdzono że na dzień 31.12.2019r w żadnym przypadku nie wystąpiło przekroczenie wartości granicznej ustanowionych limitów ostrożnościowych i nie było potrzeby alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.

W zakresie ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje poziom zmiany wartości ekonomicznej kapitału EVE. Bank szacuje kapitał wewnętrzny z uwzględnieniem nadzorczego testu wartości odstających (zmiana wartości ekonomicznej kapitału).

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej

Fundusze własne	32 194			
Kapitał podstawowy Tier 1	30 679			
WĘWNETRZNY WYMÓG KAPITAŁOWY (kapitał wewnętrzny)		Wartość limitu	Procent od limitu	
Nadzorczy test wartości odstających - wartość maksymalna	2 484,1		0,0	
Wzrost maksymalny w ramach testów warunków skrajnych	2 031,2	5 795,0	0,0	max 18,00%
Udział w funduszach własnych	6,31%			
Wzrost maksymalny w ramach testów scenariuszowych	2 484,1	4 141,7	0,0	max 13,50%
Udział w kapitale podstawowym Tier 1	8,10%			
Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka stopy proc. (kapitał wewnętrzny)	0,0			

Bank nie tworzy kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

W badanym okresie profil ryzyka stopy procentowej nie zmienił się i znajduje się na podwyższonym poziomie.

W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności i finansowania Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej (testów warunków skrajnych) według dwóch scenariuszy:

- 1) scenariusza zakładającego nagły wypływ 30% depozytów pokryty posiadaniem przez Bank aktywami płynnymi
- 2) scenariusza obrazowanego przez dwukrotne zwiększenie wag wpływów środków w ramach wyliczania wskaźnika pokrycia wpływów netto.

Z przeprowadzonego testu na ostatni dzień 2019 roku wynika, że aktywa płynne nie pokrywały wartości 30% depozytów. Kwota środków do pozyskania z Banku Zrzeszającego wyniosła 8 468 tys. zł. Koszt pozyskania brakujących środków na koniec grudnia wynosił 25 tys. zł i tym samym stanowił wielkość wewnętrznego wymogu kapitałowego na okres od 31 grudnia do 30 marca 2020 roku. Profil ryzyka płynności i finansowania nie uległ zmianie i znajduje się na umiarkowanym poziomie-oceny ryzyka płynności i finansowania dokonano na podstawie wskaźników określonych w metodyce BION.

Wynik finansowy netto na koniec 2019 wynosił 2 287 tys. zł, w relacji do funduszy własnych na datę analizy stanowił 7,1 % funduszy własnych. Wynik finansowy w podanej wartości stanowił 98,9% wielkości planowanej na rok 2019. Nie zachodziła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko wyniku finansowego.

W procesie oceny adekwatności kapitałowej potrzebę tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej określono poprzez ustalenie kwoty amortyzacji funduszu udziałowego, instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, pozostałej od daty analizy do dnia 31.12.2019 roku. Bank przyjął założenie, iż ryzyko nadmiernej dźwigni stanowi element ryzyka kapitałowego i jest zarządzane w ramach tego obszaru zarządzania ryzykiem z uwagi na bezpośrednie powiązanie poziomu ryzyka (skali działalności Banku wyrażone aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi) z poziomem i strukturą posiadanych kapitałów Tier I. Wskaźnik dźwigni obliczany jest jako miara kapitału instytucji podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej tej instytucji i wyrażony jako wartość procentową – na koniec grudnia wskaźnik ten wyniósł 5,93%. Wskaźnik kapitałowy ryzyka kredytowego na koniec 2019 roku wyniósł 12,2%.

Na ostatni dzień grudnia 2019 roku wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR nie został wyznaczony.

W wyniku przeprowadzonej oceny istotności pozostałych ryzyk stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2019 roku zdefiniowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej ryzyko cyklu gospodarczego nie generuje dodatkowego kapitału wewnętrznego. Bank w cyklach kwartalnych monitorował to ryzyko i w momencie przywrócenia poziomu uznanego za akceptowany (wskaźnik ryzyka kredytowego obliczony na datę 31.12.2019r. wynosił mniej

niż ustalona wartość graniczna, tj. 7%) ryzyko cyklu gospodarczego zostało uznane za nieistotne w procesie ICAAP.

Poza wymienionymi w działalności bankowej mogą jednocześnie wystąpić inne ryzyka takie jak: ryzyko strategiczne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko transferowe, ryzyko rezydualne oraz ryzyko modeli. W wyniku pomiaru Bank uznał, że ryzyka te nie wymagają alokacji kapitału wewnętrznego i pozostają jako ryzyka nie istotne.

Łączny wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyka wynosił 25 tys. zł.

Na dzień 31.12.2019 r. całkowity wewnętrzny wymóg kapitałowy był wyższy niż kapitał regulacyjny i wynosił 17 307 tys. zł.

Wewnętrzny współczynnik kapitałowy wynosił 14,88% i był niższy o 0,02 % od sprawozdawczego łącznego współczynnika kapitałowego.

Bank stosuje metody wyznaczania kapitału wewnętrznego opisane szczegółowo w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie”.

Wymogi kapitałowe Banku z podziałem na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31 grudnia 2019 roku w tys. zł. podano poniżej:

Kapitał wewnętrzny Banku

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	15 155	15 155	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	2 127	2 127	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	17 282	17 282	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	X	0
Ryzyko płynności i finansowania	25	X	25
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe	0	X	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	17 307	17 282	25
Fundusze własne	32 194	X	X
Uznany kapitał	32 194		
Kapitał podstawowy CET1	30 679	X	X
Kapitał Tier I	30 679	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	14 887	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	14,90	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	14,20	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	14,20	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	5,93	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	14,88	X	X

9. Zarządzanie ryzykami w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

System zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania nim.

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

- 1) adekwatność procesów identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 2) zasady strategii/polityki, procedury, instrukcje, metodologie,
- 3) adekwatność systemu informacji zarządczej i nadzorczej,
- 4) regularne przeglądy i oceny zgodności działania Banku z zasadami strategii/polityki oraz procedurami.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, audytu wewnętrznego oraz raportów w zakresie ryzyk występujących w działalności Banku oraz adekwatności kapitałowej Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

1. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
2. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
3. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
4. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

9.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- 1) Członek Zarządu, nadzorujący ryzyko kredytowe Banku;
- 2) Członek Zarządu, nadzorujący działalność kredytową;
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami opiniujący rodzaje i wysokość limitów wewnętrznych, wyniki analiz ryzyka kredytowego, wewnętrzne regulacje Banku;

- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku, przeprowadzający analizę ryzyka braku zgodności;
- 5) Dyrektorzy Oddziałów, Kierownicy Filii odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz za prawidłową ewidencję w systemie bankowych i rzetelność przekazywanych informacji;
- 6) Stanowisko ds. zgodności przeprowadzające kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 7) wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Jako należność przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości, do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno-księgowego Banku.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii "pod obserwacją",
- grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami.

Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od 01.01.2019 do dnia 31.12.2019 roku

Wyszczególnienie	Stan na dzień 01.01.2019 r. w tys. zł	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na dzień 31.12.2019 r. w tys. zł
Rezerwy na kredyty:				
- normalne i pod obserwacją	0	0	0	0
- poniżej standardu	1	0	1	0
- wątpliwe	19	0	1	18
- stracone	9 417	2 805	165	12 057
Ogółem	9 437	2 805	167	12 075

Udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne Banku wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W 2019 roku nie było korekt wartości i kwot odzyskanych, zaliczonych bezpośrednio do rachunku zysków i strat.

Zmiana stanu korekt wartości z tytułu ESP w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 roku.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 01.01.2019 r. w tys. zł.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na dzień 31.12.2019 r. w tys. zł.
Kredyty:				
- normalne i pod obserwacją	1 473	309	30	1 752
- poniżej standardu	7	0	7	0
- wątpliwe	0	0	0	0
- stracone	6	0	4	2
Ogółem	1 486	309	41	1 754

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z Ustawą Prawo bankowe. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka, związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Tworzenie i rozwiązywanie rezerwy dokonywane jest na podstawie oceny ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Wielkość rocznego odpisu na rezerwę na ryzyko ogólne wynosi:

- co najwyżej 1,5% niespłaconej kwoty kredytów i pożyczek pieniężnych, pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, zaklasyfikowanych do kategorii straconych według stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego,
- nie więcej niż kwota odpisu dokonanego w bieżącym roku obrotowym z zysku za rok poprzedni na fundusz ogólnego ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wartość rezerwy na ryzyko ogólne wynosiła 1 615 tys. zł.

Łączna wartość ekspozycji według wyceny bilansowej (po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe i zmiany stanu korekt wartości z tytułu ESP) na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 510 127 zł.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnia kwota ekspozycji w okresie od 31.01.2019 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019r.	Średnia kwota w okresie od 31.01.2019r. do 31.12.2019r./*
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	87 980	60 162
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	122 784	122 233
3.	Ekspozycje wobec sektora publicznego	211	150
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6.	Ekspozycje wobec instytucji	94 618	73 495
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	87 096	75 798
8.	Ekspozycje detaliczne	49 674	49 200
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	38 329	48 097
10.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	11 689	13 189
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	115	77
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0

15.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	1 654	2 406
16.	Ekspozycje kapitałowe	2 642	2 642
17.	Inne pozycje	13 335	14 333
	RAZEM EKWIWALENT BILANSOWY	510 127	461 782

*Średnia arytmetyczna liczona na stanach miesięcznych

Struktura ekspozycji bilansowych według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł.

Istotne klasy należności	1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	47 867			2 000	3 000	11 000	24 113		
Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	752	3 392	4 322	10 285	13 895	43 612	37 440	9 086	
Ekspozycje wobec sektora publicznego	31	12	18	35	67	48			
Ekspozycje wobec instytucji	91 618					300	2 700		
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	16 367	5 330	6 710	14 583	15 209	15 787	11 719	1 391	
Ekspozycje detaliczne	5 849	1 949	3 263	3 624	5 433	10 406	12 380	6 770	
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 927	809	1 164	1 762	2 771	4 361	8 130	10 849	2 556
Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 016	1 020	2 680	655	753	845	720		
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania									1 769
Ekspozycje kapitałowe									2 642
Inne pozycje	13 335								
RAZEM	186 762	12 512	18 157	32 944	41 128	86 359	97 202	28 096	6 967

9.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów i zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

Struktura branżowa ekspozycji bilansowych i pozabilansowych (brutto) w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł:

Branża	Klasa ekspozycji					Suma końcowa	Udział branż w strukturze
	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nie prowadzących działalności gospodarczej	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne		
Administracja publiczna	122 757	0	0	0	0	122 757	40,75%
Budownictwo	0	0	0	43 536	0	43 536	14,45%
Edukacja	0	0	0	3 601	0	3 601	1,20%
Handel hurtowy i detaliczny	0	0	0	20 151	0	20 151	6,69%
Wytwarzanie i zaopatr. w energię el. ,gaz	0	0	0	5 583	0	5 583	1,85%
Obsługa nieruchomości	0	184	0	9 226	0	9 410	3,12%
Dz. związana z zakwaterowaniem i usł. gastron.	0	0	0	14 527	0	14 527	4,82%
Dz. finansowa i ubezpiecz.	0	0	0	2 844	0	2 844	0,94%
Pozostała działalność usługowa komunalna	0	0	0	500	0	500	0,17%
Dz. profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0	0	3 204	0	3 204	1,06%
Przetwórstwo	0	0	0	20 802	0	20 802	6,90%
Rolnictwo	0	0	0	38 099	0	38 099	12,65%
Transport, gospodarka magazynowa	0	0	0	9 593	0	9 593	3,18%
Dz. w zakresie usług administr. i dz. wspierająca	0	0	0	1 004	0	1 004	0,33%
Dostawa wody	0	0	0	617	0	617	0,20%
Informacja i komunikacja	0	0	0	3 864	0	3 864	1,28%
Opieka zdrowotna	0	0	0	1 050	0	1 050	0,35%

Działalność związana z kulturą, rozrywką	0	0	0	134	0	134	0,04%
SUMA	122 757	184	0	178 335	0	301 276	100,00%

*uwzględnia zaangażowanie w papiery wartościowe i zob. pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji

Struktura zaangażowania w poszczególnych branżach oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł:

Branża	Ogółem	Należności		Rezerwy celowe
		zagrożone	w tym przeterminowane	
Administracja publiczna	122 757	0	0	0
Budownictwo	43 536	9 721	9 721	1 186
Edukacja	3 601	0	0	0
Handel hurtowy i detaliczny	20 151	1 834	1 834	305
Wytwarzanie i zaopatr. w energię el. ,gaz	5 583	0	0	0
Obsługa nieruchomości	9 410	920	920	442
Dz. związana z zakwaterowaniem i usł. gastron.	14 527	1 225	1 225	1 225
Dz. finansowa i ubezpiecz.	2 844	0	0	0
Pozostała działalność usługowa komunalna	500	0	0	0
Dz. profesjonalna, naukowa i techniczna	3 204	4	4	4
Przetwórstwo	20 802	2 251	2 251	1 120
Rolnictwo	38 099	150	150	150
Transport, gospodarka magazynowa	9 593	295	295	295
Dz. w zakresie usług administr. i dz. wspierająca	1 004	0	0	0
Dostawa wody	617	0	0	
Informacja i komunikacja	3 864	0	0	0
Opieka zdrowotna	1 050	0	0	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką	134	0	0	0
SUMA	301 276	16 400	16 400	4 727

*uwzględnia zaangażowanie w papiery wartościowe i zob. pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji

Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na powiaty pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł.

Powiat	Klasa ekspozycji					Suma końcowa	Udział powiatów w zaangażowaniu kredytowym ogółem
	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne		
ciechanowski	0	0	0	0	0	0	0,00%
działdowski	0	0	0	0	1	1	0,00%
gostyniński	4 329	0	0	69	25	4 423	1,44%
grodziski	6 050	0	0	0	11	6 061	1,98%
krośnieński	0	0	0	0	1	1	0,00%
kutnowski	9 992	0	0	0	3	9 995	3,26%
legionowski	0	0	0	0	59	59	0,02%
lidzbarski	0	0	0	0	6	6	0,00%

lipnowski	0	0	0	0	1	1	0,00%
łęczycki	0	0	0	0	1	1	0,00%
łowicki	3 960	0	0	746	658	5 364	1,75%
łódzki	6 000	0	0	0	13	6 013	1,96%
mławski	2 451	0	0	0	0	2 451	0,80%
nakielski	0	0	0	0	1	1	0,00%
nidzicki	0	0	0	0	423	423	0,14%
nowodworski	0	0	0	4 502	24	4 526	1,48%
ostrowski	0	0	0	0	1	1	0,00%
pajęczański	0	0	0	1 828	0	1 828	0,60%
płocki	0	0	0	6 306	744	7 050	2,30%
poznański	0	0	0	0	10	10	0,00%
pruskowski	13 182	0	0	8 415	2	21 599	7,04%
rawski	0	0	0	276	0	276	0,09%
siedlecki	0	0	0	0	4	4	0,00%
sierpecki	0	0	0	0	5	5	0,00%
skierniewicki	23 444	0	0	3 505	828	27 777	9,06%
ślubicki	0	0	0	0	1	1	0,00%
sochaczewski	7 512	184	0	103 297	37 162	148 155	48,31%
sokołowski					4	4	0,00%
stargardzki	0	0	0	165	0	165	0,05%
warszawski	0	0	0	30 508	401	30 909	10,08%
warszawski-zachodni	14 305	0	0	1 768	1 643	17 716	5,78%
wyszogrodzki	0	0	0	0	224	224	0,07%
zgierski	87	0	0	0	0	87	0,03%
żarski	0	0	0	0	1	1	0,00%
żyrardowski	6 111	0	0	2 010	3 446	11 567	3,77%
RAZEM	97 423	184	0	163 395	45 703	306 705	100,00%

*uwzględnia zob. pozabilansowe z tyt. udzielonych gwarancji

Struktura zaangażowania w poszczególnych powiatach oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku w tys. zł.

Powiat	Kredyty ogółem	Należności		Rezerwy celowe
		zagrożone	w tym przeterminowane	
ciechanowski	0	0	0	0
częstochoowski	0	0	0	0
działdowski	1	1	1	1
gostyński	4 423	25	25	25
grodziski	6 061	0	0	0
krośnieński	1	1	1	1
kutnowski	9 995	4	4	4
legionowski	59	0	0	0
lidzbarski	6	0	0	0
lipnowski	1	0	0	0
łęczycki	1	1	1	1
łowicki	5 364	2	2	2
łódzki	6 013	13	13	13
mławski	2 451	0	0	0
nakielski	1	1	1	1
nidzicki	423	0	0	0
nowodworski	4 526	0	0	0
ostrowski	1	1	1	1
pajęczański	1 828	0	0	0
płocki	7 050	110	110	110

poznański	10	0	0	0
pruszkowski	21 599	4 182	4 182	72
rawski	276	0	0	0
siedlecki	4	4	4	4
sierpecki	5	5	5	5
skierniewicki	27 777	3	3	3
ślubicki	1	1	1	1
sochaczewski	148 155	7 924	7 924	2 350
sokołowski	4	0	0	0
stargardzki	165	0	0	0
warszawski	30 909	1 436	1 436	1436
warszawski-zachodni	17 716	1 719	1 719	1 240
wyszogrodzki	224	0	0	0
zgierski	87	0	0	0
żarski	1	1	1	1
żyrardowski	11 567	1 530	1 530	1
RAZEM	306 705	16 964	16 964	5 272

*uwzględnia zob. pozabilansowe z tyt. udzielonych gwarancji

9.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

Bank dywersyfikuje ryzyko związane z portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poprzez udzielanie tak zabezpieczonych kredytów wszystkim grupom Klientów, udzielanie kredytów na różne okresy oraz zabezpieczanie hipotecznie na zróżnicowanych nieruchomościach (nieruchomości komercyjne, mieszkaniowe, pozostałe) tak, aby żadne z tych zabezpieczeń nie dominowało.

Bank kreuje ofertę w zakresie kredytów hipotecznych, aby była ona umiarkowanie atrakcyjna. Bank zamierza udzielać kredyty na cele mieszkaniowe i kredyty hipoteczne swoim stałym i sprawdzonym Klientom tak, aby nie byli oni skłonni korzystać z usług innych banków w tym zakresie.

Wartość wskaźnika LtV w momencie udzielenia kredytu nie powinna przekraczać poziomu:

- 1) w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - a) 80% lub,
 - b) 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
- 2) w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych:

- a) 75% lub,
- b) 80% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

Przeciętny poziom bieżącego wskaźnika LtV dla portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych ukształtował się na poziomie 45,27%. Przeciętny poziom bieżącego wskaźnika LtV dla portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych ukształtował się na poziomie 39,01%.

Odstępstwa od zasad dotyczących wartości wskaźnika LtV zatwierdza Zarząd biorąc pod uwagę łączne zaangażowanie w finansowanie Klienta, rodzaj zabezpieczenia, cel kredytu, okres kredytowania oraz dotychczasowy przebieg współpracy z Klientem. Indywidualnie istotną ekspozycją kredytową jest ekspozycja o indywidualnej wysokości przekraczającej równowartość 3 mln euro lub stanowiącej więcej niż 5% funduszy własnych Banku.

Przynajmniej raz w roku Bank weryfikuje wartość nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Bank okresowo dokonuje przeglądu i weryfikacji procedur dotyczących udzielania i monitoringu kredytów na finansowanie nieruchomości mieszkaniowych dla Klientów indywidualnych w celu uwzględnienia bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych.

9.4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji detalicznych

Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego. Bank nie jest istotnie zaangażowany z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych w oparciu o:

- 1) analizę ilościową - polegającą na ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej oraz
- 2) analizę jakościową – określającą skłonność do spłaty zaciągniętych zobowiązań u wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Podjęcie decyzji kredytowych odbywa się zgodnie z opracowanym schematem i zapewnia rozdzielanie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka kredytowego w relacji do działań związanych z pozyskiwaniem klientów oraz ze sprzedażą detalicznych produktów bankowych.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, Bank wprowadza limity wewnętrzne, określające oczekiwaną strukturę portfela tych ekspozycji, zapewniającą jego dywersyfikację oraz określa maksymalne wartości wskaźnika detalicznych ekspozycji kredytowych obsługiwanych z opóźnieniami.

Monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w okresach kwartalnych.

Przestrzegane są wymagane zasady w zakresie relacji z klientami Banku.

9.5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest zapewnienie skuteczności technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych.

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą oraz nierzeczywistą. Monitorowanie ryzyka rezydualnego odbywa się w dwóch obszarach:

- 1) w zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej,
- 2) w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych.

Raportowanie w sprawie ryzyka rezydualnego odbywa się w cyklach półrocznych.

Począwszy od 2008 roku dokonywana jest w Banku okresowa ocena skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. W 2019 roku Bank korzystał z technik ograniczania ryzyka kredytowego mających wpływ na ryzyko rezydualne wykorzystując przyjęte zabezpieczenie prawne w postaci hipoteki do pomniejszenia podstawy naliczenia rezerw celowych na należności kredytowe w grupie należności „poniżej standardu”, „wątpliwe” oraz „stracone”. Szczegółowe dane dotyczące technik redukcji zaprezentowano w tabeli poniżej

Lp	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	Według stanu na 31.12.2019
1	poniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych	Wykorzystywano
2	poniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej	Wykorzystywano
3	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013	Wykorzystywano

W ramach analizy ryzyka rezydualnego analizuje się także zaangażowanie Banku z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, które jest w Banku limitowane. Ustanowione limity nie są przekraczane, największą część ekspozycji kredytowych zabezpiecza weksel własny in blanco. Kolejnymi formami zabezpieczeń są hipoteka na nieruchomości komercyjnej, hipoteka na nieruchomości mieszkalnej, poręczenie wg. prawa cywilnego oraz zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej.

Szczegółowe kształtowanie się poziomu zaangażowania Banku w poszczególne rodzaje zabezpieczeń oraz ich procentowy udział przedstawiono w tabeli poniżej w tys. zł.

Rodzaj zabezpieczenia	Suma końcowa	Udział w portfelu kredytowym	Limit	Wykorzystanie limitu
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	95 030	0,03%	600,00%	0,05%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	67 925,00	0,02%	400,00%	0,05%
Weksel własny in blanco Kredytobiorcy	121 902,00	0,04%	600,00%	0,06%
Poręczenie wg prawa cywilnego	1 422,00	0,00%	100,00%	0,00%
Przelew (cesja) wierzytelności	455,00	0,00%	100,00%	0,00%
Zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej	4 734,00	0,00%	100,00%	0,01%
Poręczenie wg prawa wekslowego	2 493,00	0,00%	100,00%	0,01%
Oświadczenie dłużnika o poddaniu się egz.	45,00	0,00%	100,00%	0,00%
Ubezpieczenie kredytu	4 174,00	0,00%	100,00%	0,01%
Blokada środków na rachunku	2 052,00	0,00%	100,00%	0,01%
Pełnomocnictwo do rachunku	567,00	0,00%	100,00%	0,00%
Poręczenie, gwarancja	0,00	0,00%	100,00%	0,00%
Przewłaszczenie /cesja	6,00	0,00%	100,00%	0,00%
Gwarancja BGK	1 770,00	0,00%	100,00%	0,01%
Bez rodzaju zabezpieczenia	1 760,00	0,00%	100,00%	0,01%
Kaucja- bez limitu	2 370,00	0,00%	0,00%	0,00%
Ogółem	306 705,00	0,10%		

Szczegółowe dane przedstawiające kredyty w sytuacji nieregularnej oraz rezerwy w poszczególnych miesiącach analizowanego okresu przedstawiono w tabeli poniżej w tys. zł.

Wyszczególnienie	31.01.2019	28.02.2019	31.03.2019	30.04.2019	31.05.2019	30.06.2019
Kredyty w sytuacji nieregularnej	18 208,00	18 206,00	18 206,00	18 076,00	18 080,00	18 076,00
Rezerwy celowe na kredyty nieregularne	4 327,00	4 413,00	4 476,00	4 501,00	4 594,00	4 728,00
Wskaźnik pokrycia ekspozycji zagrożonych rezerwami	23,76%	24,24%	24,59%	24,90%	25,41%	26,16%

Wyszczególnienie	31.07.2019	31.08.2019	30.09.2019	31.10.2019	30.11.2019	31.12.2019
Kredyty w sytuacji nieregularnej	18 069,00	18 067,00	18 040,00	17 975,00	17 972,00	16 964,00
Rezerwy celowe na kredyty nieregularne	4 903,00	5 083,00	5 207,00	5 205,00	5 197,00	5 272,00
Wskaźnik pokrycia ekspozycji zagrożonych rezerwami	27,13%	28,13%	28,86%	28,96%	28,92%	31,08%

Biorąc pod uwagę, że Bank stosuje tylko typowe formy zabezpieczeń ryzyko rezydualne nie ma charakteru istotnego. Koncentracja przyjętych zabezpieczeń jest uwzględniana przy wyznaczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zabezpieczeń.

9.6. Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania

W celu zachowania bezpieczeństwa w utrzymaniu nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR Bank określił dla miar płynności limity wewnętrzne. O każdym niedotrzymaniu limitu informowany jest Prezes Zarządu nadzorujący ryzyka istotne i są podejmowane działania w celu osiągnięcia wymaganego poziomu.

BANK: **Spółdzielczy w Sochaczewie**

KOD BANKU:

92830006

Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień sprawozdawczy według stanu na dzień 31-12-2019

Aktywa*		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	135 588,38	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	37 501,83	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	22 002,87	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	301 938,18	
A5	Aktywa niepłynne	15 126,35	
Pasywa*		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	32 247,09	
B2	Środki obce stabilne	421 749,11	
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	1 615,21	
B4	Pozostałe zobowiązania	2 519,09	
B5	Środki obce niestabilne	57 466,00	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) - B5)	0,00	115 624,22
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) / B5)	1,05	3,01
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	2,13
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00	1,43

Kalkulacja Wskaźnika płynności krótkoterminowej ((LCR - Liquidity Coverage Ratio) według stanu na dzień 31.12.2019r

Wyszczególnienie	w zł	
Aktywa płynne	131 133 266,22	
Wypięty	45 719 902,93	
Wpływy	10 139 739,51	
Wskaźnik płynności krótkoterminowej ((LCR - Liquidity Coverage Ratio)	wartość minimalna 100%	369%

Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni, uwzględniający płynność natychmiastową w całym półroczu kształtował się powyżej ustalonego limitu określonego na poziomie 0,8, a na koniec grudnia wynosił 2,17.

Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 m-ca w całym półroczu kształtował się powyżej limitu ustalonego na poziomie min. 1,0, na koniec 2018 roku wynosił 2,36.

Wskaźniki płynności średnio- i długoterminowej kształtowały się powyżej ustalonych limitów. W całym półroczu ich poziom kształtował się na wyższych poziomach niż określone wewnętrzne limity ostrożnościowe.

Codziennie analizy przepływu środków pozwalały na terminową realizację wszystkich zleceń płatniczych oraz wspomagały efektywne zagospodarowywanie wolnych środków na rynku międzybankowym. Analiza stanu środków pieniężnych w kasach Banku zapewniała płynną obsługę klientów, co wpływało na ograniczenie ryzyka związanego z zarządzaniem płynnością bieżącą.

Zobowiązania ogółem w drugim półroczu 2019 zwiększyły się o 45 131 tys. zł i ukształtowały się na poziomie 468 710 tys. zł. Należności ogółem - wg wartości nominalnej wyniosły 372 301 tys. zł i wzrosły w analizowanym półroczu o 19 865 tys. zł.

Głównym źródłem finansowania akcji kredytowej były i są środki zdeponowane przez klientów Banku. Depozyty stabilne ukształtowały się na poziomie 418 397 tys. zł, ich poziom w porównaniu do poprzedniego półrocza wzrósł o 69 538 tys. zł. Udział depozytów stabilnych w depozytach ogółem na koniec 2019 roku wynosił 89,91 %. Wskaźnik osadu ogółem w okresie drugiego półrocza 2019 roku kształtował się na wysokim poziomie i na koniec analizowanego okresu wynosił 91,73 %. Najwyższą stabilnością charakteryzowały się depozyty gospodarstw domowych (93,59%), najniższą zaś depozyty sektora budżetowego, gdzie wskaźnik osadu wynosił 47,16%. Analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów wskazuje, że zarówno poziom wycofanych depozytów przed terminem wymagalności jak i poziom kredytów spłacanych przed terminem zapadalności kształtowały się w analizowanym okresie na niskim poziomie i nie zagrażały płynności finansowej Banku.

Depozyty największych deponentów i depozyty osób wewnętrznych kształtowały się na niskim poziomie i miały niewielki wpływ na stabilność bazy.

Na koniec 2019 roku aktywa płynne wyniosły 163 089 tys. zł, w porównaniu do poprzedniego półrocza ich wartość wzrosła o 49 115 tys. zł. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem zwiększył się o 7,39 % i wynosił 31.97%.

Analiza przestrzegania wszystkich limitów nie wykazała ich przekroczeń.

**Zestawienie płynności bez urealnienia
według stanu na dzień 31-12-2019**

(tys. zł)													
Lp	Wyszczególnienie	SUMA	Avista	> 24 h < = 7 dni	> 7 dni < = 1 m-ca	> 1 m-ca < = 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok < = 2 lata	> 2 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
AKTYWA BILANSOWE		510 138	23 815	123 259	7 809	10 367	23 736	71 968	44 700	93 635	63 156	39 388	8 305
I.	Kasa	3 804	3 804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	93 397	12 497	34 442	0	0	5 000	41 457	0	0	0	0	0
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	174 331	7 458	2 306	5 128	6 212	13 866	20 163	27 030	37 108	33 311	19 180	2 588
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	97 476	55	348	227	3 387	4 338	9 205	13 079	37 687	16 533	12 617	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	128 702	0	86 163	0	404	100	1 001	3 762	14 864	13 048	7 592	1 769
VII.	Aktywa trwałe - wg wartości bilansowej	8 208	0	0	0	0	0	0	0	3 976	264	0	3 968
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	4 220	0	0	2 454	364	431	142	829	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE		10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PASYWA BILANSOWE		510 138	340 875	3 615	12 868	25 816	31 746	56 765	3 563	898	1 318	0	32 675
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	438 176	309 177	3 615	10 603	25 810	29 424	56 036	2 613	898	0	0	0
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	31 857	31 699	0	0	6	35	117	0	0	0	0	0
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	6 846	0	0	2 262	0	0	613	950	0	1 318	0	1 702
VIII.	Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	30 973	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30 973
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzenia	2 266	0	0	0	0	2 267	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE		27 763	27 763	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	21 989	21 989	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	5 773	5 773	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wskaźniki płynności													
1.	Luka	-	-334 823	119 844	-5 056	-15 449	-8 010	15 203	41 137	92 737	61 837	39 388	-24 370
2.	Luka skumulowana	-	-334 823	-215 179	-220 235	-235 684	-243 694	-228 491	-187 354	-94 617	-32 780	6 608	-17 782
3.	Wskaźnik płynności	-	0,09	34,09	0,61	0,40	0,75	1,27	12,55	104,30	47,90	-	0,25
4.	Wskaźnik płynności skumulowany	-	0,09	0,42	0,43	0,43	0,45	0,54	0,63	0,81	0,94	1,01	0,97

**Urealnione zestawienie płynności
według stanu na dzień 31-12-2019**

(tys. zł)													
Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	> 24 h < = 7 dni	> 7 dni < = 1 m-ca	> 1 m-ca < = 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok < = 2 lata	> 2 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	510 138	4 692	123 230	32 800	10 295	23 606	71 534	44 248	93 197	62 758	39 168	4 612
I.	Kasa	3 804	3 804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	93 397	319	34 442	27 294	0	5 000	41 457	0	0	0	0	-15 116
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	174 331	568	2 276	2 747	6 145	13 742	19 731	26 589	36 670	32 913	18 959	13 991
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	97 476	1	348	282	3 387	4 336	9 205	13 079	37 687	16 533	12 617	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	128 702	0	86 163	0	404	100	1 001	3 762	14 864	13 048	7 592	1 769
VII.	Aktywa trwałe - wg wartości bilansowej	8 208	0	0	0	0	0	0	0	3 976	264	0	3 968
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	4 220	0	0	2 477	359	425	141	818	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	510 138	41 500	186	2 808	1 333	3 821	6 026	1 821	46	1 318	0	451 279
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	438 176	24 806	186	546	1 329	1 515	5 350	870	46	0	0	403 527
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	31 857	16 694	0	0	3	19	63	0	0	0	0	15 078
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	6 846	0	0	2 262	0	0	613	950	0	1 318	0	1 702
VIII.	Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	30 973	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30 973
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	2 286	0	0	0	0	2 286	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	27 763	21 989	0	5 773	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	21 989	21 989	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	5 773	0	0	5 773	0	0	0	0	0	0	0	0
Wskaźniki płynności													
1.	Luka		-48 798	123 043	24 218	8 963	19 785	65 508	42 427	93 151	61 439	39 168	-446 667
2.	Luka skumulowana		-48 798	74 246	98 464	107 427	127 212	192 720	235 147	328 298	389 737	428 905	-17 763
3.	Wskaźnik płynności		0,23	661,85	3,82	7,73	6,18	11,87	24,31	2 015,73	47,60	-	0,01
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0,23	2,17	2,36	2,46	2,64	3,31	3,76	4,85	5,50	5,95	0,97

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych analizując zachowanie współczynnika płynności krótkoterminowej M2 i współczynnika M4 określającego stopień pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi niestabilnymi. Z przeprowadzanych testów wynikało, że wystąpienie sytuacji szokowej mogłoby wpłynąć na obniżenie współczynników M2 i M4 poniżej limitu nadzorczego.

Zgodnie z Rekomendacją P Bank przeprowadza także:

- Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
- Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku.
- Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %.

Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20%

według stanu na dzień 31-12-2019

(w tys. zł)

Wyływy środków pieniężnych			
Wyszczególnienie	Stan bieżący	Spadek depozytów ogółem	
		%	kwota
Depozyty bieżące podmiotów finansowych (niebankowych)	0	20%	0
Depozyty terminowe podmiotów finansowych (niebankowych)	0	20%	0
Depozyty bieżące podmiotów niefinansowych	307 295	20%	61 459
Depozyty terminowe podmiotów niefinansowych	126 185	20%	25 237
Depozyty bieżące sektora budżetowego	31 698	20%	6 340
Depozyty terminowe sektora budżetowego	158	20%	32
Razem	465 336		93 067

Możliwe do pozyskania środki pieniężne	
Środki pieniężne (gotówka) w kasach Banku	3 804
Środki na rachunkach w Banku Zrzeszającym	319
Posiadane lokaty terminowe w podmiotach finansowych (bez zablokowanych)	39 442
Posiadane papiery wartościowe - (bez zablokowanych)	86 163
Niewykorzystany debet lub limit kredytu w rachunku bieżącym	10 000
Limit zaangażowania w Banku przez Bank Zrzeszający	13 033
Inne	0
Razem	152 762
Nadwyżka (niedobór) środków	59 694

- Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wyływów środków.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.

- Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Wszystkie testy scenariuszowe obrazują, przy różnej dotkliwości możliwości utrzymania przez Bank płynności finansowej Banku. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank, sporządza się według zasad szczegółowo opisanych w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie.

W 2019 roku ryzyko płynności i finansowania znajdowało się na umiarkowanym poziomie, w strukturze bilansu nie zanotowano trwałych zmian, Bank posiadał zdolność płatniczą i spełniał wiążące banki nadzorcze normy płynności. Poziom aktywów płynnych zapewniał ciągłą zdolność do realizacji zleceń klientów i regulowania kosztów działania, ponadto był zabezpieczony stabilną bazą depozytową. Zgromadzone depozyty w pełni finansowały akcję kredytową.

W 2019 roku Bank tworzył kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności i finansowania. Na koniec grudnia kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka płynności wynosił 25 tys. zł i stanowił 0,08% funduszy własnych.

Stopień wykorzystania limitu alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności i finansowania na koniec grudnia wynosił 7,6%. Kapitały Banku w pełni zabezpieczały ryzyko z tytułu prowadzonej działalności.

9.7. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne, ze względu na swój kompleksowy charakter może mieć znaczący wpływ na działalność i kondycję Banku. Z uwagi na szybki rozwój technologii informatycznych i bankowości elektronicznej, wprowadzanie automatyzacji procesów i intensyfikacji rozliczeń międzybankowych a także złożoność stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług - wzrosło znaczenie wpływu ryzyka operacyjnego na działalność bankową. Bank ogranicza poziom ryzyka operacyjnego za pomocą działań optymalizujących zarządzanie jakością, zarządzanie zasobami ludzkimi i organizacją Banku, poprzez ubezpieczenia, plany awaryjne, ustanawianie zabezpieczeń prawnych, przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych a także poprzez kontrolę mechanizmów funkcjonowania kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Regulacyjny wymóg kapitałowy obliczony metodą podstawowego wskaźnika w 2019 roku wynosił 2 127 tys. zł. Alokacja kapitału na ryzyko operacyjne stanowiła mniej niż 8 % funduszy Banku.

Sumę strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2019 roku, w podziale na klasy zdarzeń oraz liczbę zdarzeń ryzyka operacyjnego przedstawia poniższa tabela:

		<i>Ilość zdarzeń</i>	<i>Wielkość straty</i>	<i>Odzyskane</i>
Oszustwa wewnętrzne	a) Działania nieuprawnione	0	0	0
	b) Kradzież i oszustwo			
	c) Inne	0	0	0
Oszustwa zewnętrzne	a) Kradzież i oszustwo	0	0	0
	b) Bezpieczeństwo systemów	0	0	0
	c) Inne	0	0	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	a) Stosunki pracownicze	0	0	0
	b) Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0	0
	c) Podziały i dyskryminacja	0	0	0
	d) Inne	0	0	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	a) Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0	0	0
	b) Niewłaściwe praktyki biznesowe lub względem klientów rynkowe	0	0	0
	c) Wady produktów	0	0	0
	d) Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0	0
	e) Usługi doradcze	0	0	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	a) Klęski żywiołowe i inne zdarzenia	6	5	5
	b) Inne	3	2	2
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	a) Systemy			
	b) Bankomaty	100	56	37
	c) Inne	0	0	0

Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	a) Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	165	20	20
	b) Monitorowanie i sprawozdawczość	0	0	0
	c) Napływ i dokumentacja klienta	0	0	0
	d) Zarządzanie rachunkami klientów	0	0	0
	e) Kontrahenci nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0	0	0
	f) Sprzedawcy i dostawcy	0	0	0
	g) Usunięcie dokumentów księgowych	0	0	0
	h) Inne	9	2	2
Razem	283	85	66	

W Rejestrze Incydentów Ryzyka Operacyjnego (wewnętrznym) zarejestrowano 283 incydentów ryzyka operacyjnego.

Najczęściej występującymi incydentami były błędy księgowe, błędy atrybutów rejestracji oraz błędy wypłaty środków. Zdarzenia powiązane z tymi incydentami to niedobory i nadwyżki kasowe. Przy incydentach związanych z uszkodzeniem aktywów Bank zastosował transfer ryzyka w postaci ubezpieczenia.

W 2019 roku nie wystąpiło zdarzenie istotne, tzn. takie, wskutek którego wystąpiła strata finansowa brutto powyżej 10 tys. zł.

9.8. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- ✓ skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku;
- ✓ całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitoring oraz raportowanie. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą rolę pełnią Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka, ze strategią i planem finansowym Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w tym wdrożenie procedur i limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest stabilny poziom marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru, wspomagających zarządzanie tym ryzykiem.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej;
- do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany w wyniku odsetkowego;
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz na kontroli ryzyka opcji klienta i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy;
- Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest w 3-ech kategoriach tj:

1. ryzyka przeszacowania,
2. ryzyka bazowego,
3. ryzyka opcji klienta.

W analizie ryzyka stopy procentowej uwzględnia się wszystkie aktywa oprocentowane, w tym należności zagrożone pomniejszone o utworzone rezerwy.

Aktywa oprocentowane na ostatni dzień grudnia 2019 roku wynosiły 491 500 tys. zł natomiast pasywa oprocentowane wynosiły 468 710 tys. zł. Zestawienia aktywów i pasywów wg terminów przeszacowania określały lukę dodatnią. Luka dodatnia oznacza, że Bank jest „wrażliwy po stronie aktywnej” tzn. podwyższy swój wynik finansowy gdy stopy procentowe wzrosną a obniży go, gdy nastąpi spadek stóp procentowych. Stopy procentowe na międzybankowym rynku w 2019 roku kształtowały się na niskim poziomie, stopa redyskonta weksli na koniec roku 2019 wynosiła 1,75%, a stopa referencyjna 1,5%.

Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Aktywa	Kwota	Struktura	Średnie oprocentowanie	Wskaźnik szkielet*	Pasywa	Kwota	Struktura	Średnie oprocentowanie	Wskaznik zmian*	Różnice [Akt. - Pas.]		
										Stan	Oproc.	Wsk.
RAZEM AKTYWA - Stopy NBP	80 455	16,4%	3,00%	1,0796	RAZEM PASYWA - Stopy NBP	0	0,0%	0,00%	0,0000	80 455	3,00%	1,0796
stopa zmienne	34 478	42,9%	5,04%		stopa zmienne	0	0,0%	0,00%		34 478	5,04%	
stopa stała	45 977	57,1%	1,48%		stopa stała	0	0,0%	0,00%		45 977	1,48%	
RAZEM AKTYWA - Papiery skarbowe	30 113	6,1%	3,42%	1,0000	RAZEM PASYWA - Papiery skarbowe	0	0,0%	0,00%	0,0000	30 113	3,42%	1,0000
stopa zmienne	0	0,0%	0,00%		stopa zmienne	0	0,0%	0,00%		0	0,00%	
stopa stała	30 113	100,0%	3,42%		stopa stała	0	0,0%	0,00%		30 113	3,42%	
RAZEM AKTYWA - Stawka WIBID/WIBOR	364 321	74,1%	3,24%	1,0000	RAZEM PASYWA - Stawka WIBID/WIBOR	20 583	4,4%	0,88%	1,0000	343 738	2,36%	0,0000
stopa zmienne	322 417	88,3%	3,50%		stopa zmienne	20 583	100,0%	0,88%		301 834	2,62%	
stopa stała	41 904	11,5%	1,25%		stopa stała	0	0,0%	0,00%		41 904	1,25%	
RAZEM AKTYWA - Stopa Banku	16 612	3,4%	6,04%	1,0000	RAZEM PASYWA - Stopa Banku	448 127	95,6%	0,94%	1,0000	-431 515	5,10%	0,0000
stopa zmienne	5 516	33,2%	6,11%		stopa zmienne	325 374	72,6%	0,76%		-319 858	5,36%	
stopa stała	11 096	66,8%	6,01%		stopa stała	122 752	27,4%	1,44%		-111 657	4,37%	
RAZEM AKTYWA	491 500		3,31%		RAZEM PASYWA	468 710		0,94%		22 790	2,37%	
stopa zmienne	362 411	73,7%			stopa zmienne	345 958	73,8%			16 454		
stopa stała	129 089	26,3%			stopa stała	122 752	26,2%			6 337		
										Marża ods.	2,41%	

W celu ograniczenia potencjalnego ryzyka analizowano i monitorowano poziom limitów określających apetyt (tolerancję) Banku na ryzyko stopy procentowej. Limity dotyczące poziomu ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego oraz ryzyka opcji klienta ustanowione zostały na adekwatnym poziomie. W 2019 roku żaden z limitów nie był przekroczony.

Poziom zerwanych depozytów i spłacanych kredytów przed terminem w analizowanym półroczu, podobnie jak w okresach poprzednich, kształtował się na niskim poziomie i nie wpływał na podwyższenie poziomu tego ryzyka. Ryzyko opcji klienta kształtowało się na niskim, nieistotnym poziomie.

W ramach ograniczenia ryzyka stopy procentowej monitorowany był także poziom zobowiązań pozabilansowych z tytułu otwartych linii kredytowych w aktywach oprocentowanych. Zobowiązania pozabilansowe w żadnym miesiącu analizowanego półrocza nie przekraczały 10 % aktywów oprocentowanych, ich realizacja przebiegała planowo.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych. Testem warunków skrajnych objęta była zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 punktów bazowych. Obliczenia zmian wyniku z tytułu odsetek przeprowadzane były przy pomocy metody luki (niedopasowanie terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych w okresie 12 miesięcy od daty analizy) oraz z uwzględnieniem ryzyka bazowego, rozumianego jako niejednakowe zmiany oprocentowania aktywów i pasywów. Test warunków skrajnych, przy występującym niedopasowaniu w przedziałach przeszacowania oraz ryzyku bazowym wykazał, że nagły spadek stóp procentowych może obniżyć dochód odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy. Test odwrócony wskazuje, że maksymalna zmiana stóp procentowych, przy której wynik finansowy brutto Banku nie będzie ujemny, wynosi 1,44 p.p.

Bank w cyklach kwartalnych przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej, badając wpływ ich wystąpienia na poziom wartości ekonomicznej kapitału (EVE).

Analiza zmian EVE opiera się na tabelach zapadalności i wymagalności.

Bank przeprowadza następujące scenariusze testów warunków skrajnych EVE:

- 1) I szok - równoległy wzrost;
- 2) II szok - równoległy spadek;
- 3) III gwałtowniejszy szok - spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych;
- 4) IV bardziej umiarkowany szok - wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych;
- 5) V wzrost szoku - dla stóp krótkoterminowych;
- 6) VI spadek szoku - dla stóp krótkoterminowych;
- 7) wzrost o 200 p.b.
- 8) spadek o 200 p.b.

Zgodnie z wyliczeniami na 31.12.2019 r. zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmian stóp procentowych stanowi oszacowaną stratę związaną z opóźnieniem przeszacowania aktywów i pasywów w stosunku do daty analizy – strata jest tym wyższa, im:

- 1/ Test warunków skrajnych – zmiana o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej wynosi 2 031,2 tys. zł, co stanowi 6,31% funduszy własnych - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego;
- 2/ Test scenariuszowy – wartość zmiany maksymalna wynosi 2 484,1 tys. zł, co stanowi 8,10% kapitału podstawowego Tier 1 - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego.

Nie wystąpiła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego i alokacji funduszy na ryzyko stopy procentowej.

9.9. Zarządzanie ryzykiem wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego wynikające z niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym m.in. z zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą planu finansowego uwzględnione zostało w Raporcie z analizy wykonania planu finansowego za 2019 rok.

Przeprowadzona analiza rachunku wyniku finansowego oparta została na analizie współczynników zmienności, analizie wskaźnikowej, monitorowano także stabilność rachunku i limity.

Koszty działania w okresie ostatnich 5-lat charakteryzowały się najniższym poziomem zmienności. Pozostałe przychody operacyjne miały najwyższy wskaźnik zmienności. Było to następstwem otrzymania w 2017 roku przychodów wynikających z umowy subpartycypacji.

Wskaźnik zmienności określający poziom kredytów zagrożonych jest bardzo wysoki i jednocześnie wyższy od wskaźnika charakteryzującego odpisy na rezerwy co wskazuje, że wzrost należności zagrożonych był wysoki (w 2017 roku) i jednocześnie był wyższy niż wzrost poziomu odpisów na rezerwy celowe, które obejmują także aktualizację wartości majątku finansowego.

Zmienność marży odsetkowej była na umiarkowanym poziomie - im wyższa zmienność marży odsetkowej tym wyższa zmienność wyniku odsetkowego.

Analiza pozycji wynik finansowy netto wskazuje na wzrost wyniku finansowego netto w porównaniu do lat ubiegłych. Wypracowane wielkości na dzień 31 grudnia 2019 roku wskazują, że wynik na działalności bankowej ukształtował się powyżej poziomu osiągniętego w latach poprzednich, wykazuje tendencje wzrostowe.

Do oceny rentowności działania wykorzystano 10 wskaźników charakteryzujących całokształt działalności. Poziom większości uzyskanych wskaźników na koniec analizowanego okresu jest niższy niż osiągnięty w porównywalnym okresie roku ubiegłego.

Dochodowość aktywów przychodowych wyniosła 3,89% i była o 0,01 pp. niższa w porównaniu do 2018 roku, natomiast koszt pozyskania środków wyniósł 0,94% i w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku był niższy o 0,05%.

Na podstawie analizy wybranych wskaźników dotyczących kosztów działania stwierdzono między innymi, że obniżyły się koszty osobowe w kosztach ogółem o 0,15 pp., spadł udział kosztów działania w kosztach ogółem o 0,79 pp. Korzystnie ukształtował się wskaźnik prezentujący poziom aktywów w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, który wzrósł o 880,23 tys. zł, oraz wzrósł o 4,66 tys. zł poziom wypracowanego wyniku finansowego netto mierzony na 1 zatrudnionego.

Zanotowano spadek wskaźnika C/I o 2,21 pp.

Stopień zabezpieczenia należności zagrożonych rezerwami celowymi zwiększył się w porównaniu do 2018 roku o 7,30 %. Dokonane odpisy na rezerwy celowe stanowiły wyższy o 2,66 pp. udział w wyniku brutto oraz wyższy o 1,00 pp. udział w wyniku na działalności bankowej niż przed rokiem. Należy pamiętać, że odpisy te obejmują także aktualizację wartości majątku finansowego. Zmniejszył się udział rozwiązanych rezerw celowych w przychodach ogółem i wynosił na koniec 2019 roku 2,01%. Analiza scenariuszowa służy do przeprowadzenia testu warunków skrajnych i jego wpływu na kształtowanie się wyniku finansowego w przypadku pogorszenia się parametrów makroekonomicznych oraz wzrostu konkurencji.

Analiza scenariuszowa jest przeprowadzana przy opracowywaniu planu finansowego oraz na koniec półrocza, a jej wyniki przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku w półrocznym Raporcie z analizy ryzyka wyniku finansowego.

Osiągnięte wartości w zakresie wskaźników ograniczających ryzyko wyniku finansowego wskazują, że na koniec 2019 roku wszystkie ukształtowały się powyżej ustalonych limitów ostrożnościowych.

Wynik finansowy netto za 2019 rok wynosił 2 287 tys. zł i w relacji do funduszy własnych na datę analizy stanowił 7,4% funduszy własnych. Wynik finansowy w podanej wartości stanowił 98,9% wielkości planowanej za 2019 rok.

Nie zachodziła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko wyniku finansowego.

9.10. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe – jest to ryzyko niekorzystnych, niezależnych od Banku, zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego.

Na koniec 2019 roku w Banku występowała krótka całkowita pozycja walutowa o wartości 18 tys. zł. Maksymalna pozycja walutowa odnotowana w grudniu wynosiła 27 tys. zł, a minimalna 0,7 tys. zł. Średnia wartość całkowitej pozycji walutowej wynosiła 13 tys. zł.

Na koniec analizowanego okresu Bank utrzymywał otwarte pozycje indywidualne w walucie:

EUR– wartość 16 tys. zł.

USD– wartość 2 tys. zł.

Aktywa walutowe banku w ostatnim dniu 2019 roku składały się z następujących pozycji:

- Gotówka – 330 tys. zł
- Lokaty terminowe – 8 843 tys. zł
- Pozostałe należności – 0 tys. zł.

Łącznie : 9 173 tys. zł.

Pasywa walutowe banku składały się z następujących pozycji:

- Rachunki bieżące przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni – 3 210 tys. zł
- Rachunki bieżące przedsiębiorców indywidualnych – 3 126 tys. zł
- Rachunki bieżące osób fizycznych – 1 520 tys. zł
- Depozyty terminowe do 12 miesięcy – 1 323 tys. zł
- Odsetki od depozytów – 13 tys. zł

Łącznie: 9 192 tys. zł

Na dzień 31.12.2019 limit na pozycję całkowitą wynosił 645 tys. zł. Całkowita pozycja walutowa wynosząca 18 tys. zł stanowiła 2,84% limitu. W okresie drugiego półrocza 2019 roku nie wystąpiły przekroczenia limitów dla każdej z walut osobno. Nie było potrzeby tworzenia wymogu z tytułu ryzyka walutowego. Limity w całym okresie zostały zachowane.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych. Straty wynikające ze zmiany kursów walut obliczone zostały według dwóch metod. Pierwsza zakłada określenie 5% wartości zagrożonej na podstawie wartości kursów walut z ostatnich 1500 dni, druga zaś analizuje wpływ niekorzystnej zmiany kursów walutowych o 30% na pozycję Banku w danej walucie.

Obydwie te wartości były niższe od limitu ustanowionego na poziomie 15%.

Rok 2019 zamknął się wynikiem z pozycji wymiany w wysokości 169 tys. zł.

10. Zarządzanie w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Dokument EBA z 31 października 2018 r. pt. „Wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi” nakłada na instytucje finansowe stosowanie właściwych praktyk zarządzania tymi ekspozycjami. Wytyczne mają zastosowanie od dnia 30 czerwca 2019 r.

Bank raportuje portfel kredytów zagrożonych obsługiwanych i nieobsługiwanych oraz portfel kredytów restrukturyzowanych. Podstawowy podział tych kredytów obejmuje:

- zaległości krótkoterminowe wymagające działań restrukturyzacyjnych w krótkim czasie (do 90 dni przeterminowania),
- zaległości długoterminowe wymagające restrukturyzacji,
- ekspozycje likwidowane, odzyskiwanie należności, sprawy sądowe, przejęcia w drodze postępowania egzekucyjnego.

Na podstawie „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” Bank jest zobowiązany do opracowania i ujawniania czterech raportów, prezentujących zbiorcze dane raz w roku. Raporty te przedstawiają poniższe tabele.

Tabela przedstawiająca jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych z podziałem na obsługiwane i nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane, utratę ich wartości oraz zabezpieczenia, według załącznika nr 1 (załącznik nr 1 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

Raport nr 1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	a	b	c	d	e	f	g	h
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1 Kredyty i zaliczki	499 127	1 148 527		1 148 527		399 554		
2 banki centralne								
3 instytucje rządowe								
4 instytucje kredytowe								
5 inne instytucje finansowe								
6 przedsiębiorstwa niefinansowe		764 389		764 389		208 494		
7 gospodarstwa domowe	499 127	384 138		384 138		191 060		
8 Dłużne papiery								
9 Zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10 Łącznie	499 127	1 148 527		1 148 527		399 554		

Tabela przedstawiająca jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania, według załącznika nr 2 (załącznik nr 3 Wytucznych EBA/GL/2018/10).

Raport nr 2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane >30 dni <=90 dni			Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo	Przeterminowane >90 dni <=180 dni	Przeterminowane >180 dni <=1 rok	Przeterminowane >1 rok <=5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przeterminowane >5lat <=7 lat	Przeterminowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1 Kredyty i zaliczki	353 758 308	350 270 225	3 488 083	23 764 440			35 315	23 729 125				
2 Banki centralne												
3 Instytucje rządowe	97 475 559	97 475 559										
4 Instytucje kredytowe	91 367 040	91 367 040										
5 Inne instytucje finansowe	2 030 027	2 030 027										
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	61 906 228	58 478 186	3 428 042	21 449 160				21 449 160				
7 w tym MSP	59 317 569	55 889 527	3 428 042	21 449 160				21 449 160				
8 Gospodarstwa domowe	100 979 454	100 919 413	60 041	2 315 280			35 315	2 279 965				
9 Dłużne papiery wartościowe	126 933 764	126 933 764		4 107 796				4 107 796				
10 Banki centralne	45 986 216	45 986 216										
11 Instytucje rządowe	65 512 535	65 512 535										
12 Instytucje kredytowe	3 037 635	3 037 635										
13 Inne instytucje finansowe												
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	12 397 378	12 397 378		4 107 796				4 107 796				
15 Ekspozycje pozabilansowe												
16 Banki centralne												
17 Instytucje rządowe												
18 Instytucje kredytowe												
19 Inne instytucje finansowe												
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21 Gospodarstwa domowe												
22 Łącznie	480 692 072	477 203 989	3 488 083	27 872 236			35 315	27 836 921				

Tabela przedstawiająca ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy, według załącznika nr 3 (załącznik nr 4 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie
Dane na dzień 31.12.2019

Raport nr 3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	a		b		c		d		e		f		g		h		i		j		k		l		m		n		o	
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna																Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i				Otrzymane zabezpieczenie i									
	Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane				Ekspozycje obsługiwane -				Ekspozycje nieobsługiwane -				Skumulowane odpisanie częściowe		Z tytułu ekspozycji obsługiwanych		Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych									
	w tym etap 1		w tym etap 2		w tym etap 2		w tym etap 3		w tym etap 1		w tym etap 2		w tym etap 2		w tym etap 3															
1 Kredyty i zaliczki	353 758 308				23 764 440										12 075 173															
2 Banki centralne																														
3 Instytucje rządowe	97 475 559																													
4 Instytucje kredytowe	91 367 040																													
5 Inne instytucje finansowe	2 030 027																													
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	61 806 228				21 449 160										9 789 249															
7 w tym MSP	59 317 569				21 449 160										9 789 249															
8 Gospodarstwa domowe	100 979 454				2 315 280										2 285 924															
9 Dłużne papiery wartościowe	126 933 764				4 107 796										4 107 796															
10 Banki centralne	45 986 216																													
11 Instytucje rządowe	65 512 535																													
12 Instytucje kredytowe	3 037 635																													
13 Inne instytucje finansowe																														
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	12 397 378				4 107 796										4 107 796															
15 Ekspozycje pozabilansowe	27 762 856																													
16 Banki centralne																														
17 Instytucje rządowe																														
18 Instytucje kredytowe																														
19 Inne instytucje finansowe																														
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe																														
21 Gospodarstwa domowe																														
22 Łącznie	508 454 928				27 872 236										16 182 969															

Tabela przedstawiająca zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne, z podziałem na rodzaje przejętych aktywów, według załącznika nr 4 (załącznik nr 9 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie
Dane na dzień 31.12.2019

Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

	a		b	
	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie		Zabezpieczenia uzyskane przez postępowanie egzekucyjne	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia		Skumulowane ujemne zmiany	
1 Rzeczowe aktywa trwałe				
2 Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	153 733		153 733	
3 Nieruchomości mieszkalne	153 733		153 733	
4 Nieruchomości komercyjne				
5 Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)				
6 Kapitał własny i instrumenty dłużne				
7 Pozostałe				
8 Łącznie	153 733		153 733	

11. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Poza działalnością kredytową Bank angażuje wolne środki na zakup papierów wartościowych.

W portfelu Banku na dzień 31.12.2019 r. znajdują się: obligacje skarbowe, bony pieniężne, obligacje korporacyjne, obligacje komunalne, certyfikaty inwestycyjne.

Bank nie posiada papierów wartościowych własnej emisji.

Zestawienie wartości papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższe zestawienie

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wg ceny nabycia w tys. zł	Wartość bilansowa w tys. zł
1.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	85 669	86 163
a)	Obligacje skarbowe	39 769	40 177
b)	Bony pieniężne	45 900	45 986
2.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez pozostałe monetarne instytucje finansowe	5 715	4 807
a)	Obligacje wyemitowane przez BPS S.A.	3 000	3 038
c)	Certyfikaty inwestycyjne BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S. A.	2 715	1 769
3.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	15 136	12 397
	Obligacje korporacyjne	15 136	12 397
4.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez instytucje samorządowe	25 207	25 335
	Obligacje komunalne	25 207	25 335
	Papiery wartościowe ogółem:	131 727	131 702

12. Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

13. Dźwignia finansowa

Bank kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością

ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2019 roku wyniosła 5,93%.

14. Zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka

Ogólne zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie zostały przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Ostatnie zmiany zostały przyjęte Uchwałą Nr 27/2019 Zarządu Banku z 27.03.2019 roku oraz Uchwałą Nr 27/2019r. Rady Nadzorczej Banku z 28.03.2019 roku.

1. Zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie, uchwalone zostały zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji oraz Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych do stosowania w Banku przez uprawnione organy Banku.
2. Za osoby, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie uznano wszystkich Członków Zarządu Banku, Głównego Księgowego, Specjalistę w Stanowisku ds. zgodności oraz Kierownika Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz.
3. Wynagrodzenie tych osób składa się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego. Do zmiennych składników wynagrodzeń zaliczono – premie.
4. Wynagrodzenie stałe wypłacane jest w okresach miesięcznych, wynagrodzenie zmienne – premie oraz nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy przyznawane są przez Radę Nadzorczą Banku.
5. Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej osoby. Stosunek ten może być podwyższony w trybie określonym Rozporządzeniem.
6. Zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku uwzględniają zasadę proporcjonalności.

7. Przy ustaleniu wysokości wynagrodzenia zmiennego bierze się pod uwagę ocenę efektów pracy, sytuację ekonomiczno-finansową Banku. Ocena efektów pracy dokonywana jest w oparciu o: poziom osiągniętego wyniku finansowego, wskaźniki zwrotu z kapitału własnego (ROE) i zwrotu z aktywów netto (ROA), współczynnik wypłacalności, jakość portfela kredytowego oraz wskaźnik C/I.

Politykę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego zawiera Polityka doboru i oceny odpowiedności członków organów Banku i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie.

Informacje o sumie wypłaconych w 2019r. wynagrodzeń osobom, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka

dane w tys. zł

	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu, Główny Księgowy	1 093	105	6
2.	Pozostali pracownicy, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka	156	13	3

Informacje o sumie wypłaconych w 2019r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka:

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość: /dane w tys. zł/
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka	34
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	1
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2016r. stosunku pracy z osobami, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka	0
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

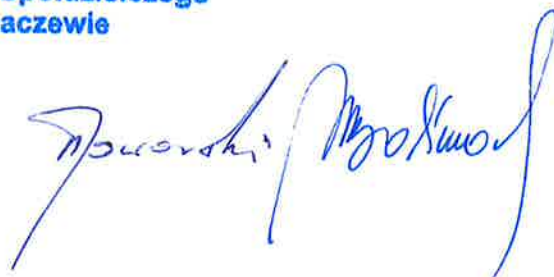
* * *

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Sochaczewie

Zarząd Banku na posiedzeniu w dniu 2.09.2020r. udzielił niniejsze Informacje dotyczące odpowiedzialności kapitałowej B.S. Sochaczewie podlegające ograniczeniu na dzień 31.12.2019r.

**Zarząd Banku Spółdzielczego
w Sochaczewie**

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Zbigniew Mioduski', is written over the printed name of the board.

